

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
obce Bodíky (2007-2013)**

Na príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bodíky sa podieľal tím pracovníkov spoločnosti Premier Consulting spol. s r.o.:

- Ing. Miroslav Švec – hlavný projektový manažér
- Radovan Prezmetsky, AAS – projektový manažér
- Tician Vanková – asistentka projektového manažéra

Lopata, Švec & Partners

Premier Consulting, spol. s r.o.

Hlavná kancelária: Hadovská cesta 870 • 945 01 Komárno • Slovak Republic
tel. +421 35 7713585 • fax: +421 35 7714250 • e-mail: info@premier-consulting.sk
www.eurofondy.sk

Obsah

Vízia rozvoja obce Bodíky	4
1. Úvod.....	4
2. Ekonomické a sociálne východiská	6
2.1. Socio-ekonomická analýza.....	6
2.1.1. Rozvojový potenciál a ľudské zdroje	7
2.1.2. Ekonomická charakteristika.....	12
2.1.3. Občianska vybavenosť.....	16
2.1.4. Vzdelávanie a kultúra	18
2.1.5. Životné prostredie	19
2.2. Analýza realizovaných opatrení.....	20
2.3. SWOT analýza	21
2.4. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja.....	22
3. Rozvojová stratégia.....	25
3.1. Ciele a priority	25
3.2. Opatrenia a aktivity.....	29
3.3. Opis rozvojovej stratégie	35
3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele	36
4. Finančný plán.....	37
4.1. Rozdelenie financií na programovacie obdobie	41
4.2. Rozdelenie financií na priority a opatrenia.....	41
5. Zabezpečenie realizácie.....	42
5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	42
5.2. Monitorovanie a hodnotenie	43
5.3. Harmonogram realizácie	44
6. Záver.....	45

Vízia rozvoja obce Bodíky

Víziou obce je zabezpečiť hospodársky a ekonomický rast pri dodržaní podmienok trvale udržateľného rozvoja a využítí obnoviteľných zdrojov energie, kvalitné zabezpečenie životných potrieb obyvateľstva v kontexte zachovania a rozvoja kultúrnych tradícií a zvykov v obci využívajúc úzku spoluprácu verejného, neziskového i podnikateľského sektoru a občanov.

1. Úvod

Posledná dekáda 20. storočia až po súčasnosť je poznačená kumuláciou procesov, ktoré výrazne predznamovali dynamiku a charakter premien spoločensko-politických, hospodárskych, sociálnych, sociálno-kultúrnych s celou škálou pozitívnych ale aj problémových dopadov na spoločnosť i jednotlivé spoločenstvá na Slovensku. Významné sú nadnárodné súvislosti prebiehajúcich procesov, keďže sa netýkajú len jednej krajiny, ale sú súčasťou priestorovo širších premien, ktoré majú významné, prinajmenšom európske súvislosti. Premieta sa to, resp. odráža v európskych integračných procesoch, v hľadaní podôb štátnych i spoločných európskych postupov, pri riešení problémov, pri usmerňovaní vývojových procesov, pri hľadaní spoločných či koordinovaných politík.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je základným dokumentom, ktorým si obec pri výkone svojej činnosti zabezpečuje rozvoj svojho územia a potreby obyvateľov.

Je to strednodobý programový dokument, ktorý bol spracovaný na základe zákona č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Pri spracovaní boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Program je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Aj napriek komplexnosti programu rozvoja nie je cieľom vyčerpávajúco obsiahnuť všetky problémy a nájsť na ne riešenie.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bodíky je v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnom rozvojom pláne a s metodikou na vypracovanie príslušného PHSR pre obce.

Postup spracovania PHSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je účelovo spracovaný, najmä z hľadiska cieľov a priorít rozvoja SR a možností využívania fondov EÚ.

Postup spracovania PHSR je v súlade s Metodickou príručkou uverejnenou Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja, sekciou regionálnej politiky. Samotnú chronológiu prípravy a vypracovania možno popísať nasledovne:

- 1) Vypracovanie **socio-ekonomickej analýzy obce**, v ktorej boli identifikované tendencie súčasného socio-ekonomického vývoja obce. Analýza bola zameraná na oblasti: rozvojový potenciál, ľudské zdroje, ekonomika, občianska vybavenosť, vzdelávanie a kultúra a životné prostredie.
- 2) Vypracovanie **analýzy realizovaných opatrení**, v rámci ktorej sa zhodnotili doterajšie skúsenosti predstaviteľov obce s implementáciou programov a podporou regionálneho rozvoja.
- 3) Vyhotovenie **SWOT analýzy**.
- 4) **Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja**, vychádza z identifikácie hlavných problémov, ktoré PHSR rieši a určenia potenciálu pre toto riešenie.
- 5) **Definovanie samotnej stratégie**. Tento bod priamo nadväzuje na SWOT analýzu s cieľom odstrániť, alebo zmierniť identifikované disparity pomocou využitia potenciálu reprezentovaného určenými faktormi rozvoja.
- 6) Vymedzenie opatrení a aktivít. Vychádza zo strategickej vízie obce, výsledkov analýz a stratégie PHSR. V rámci aktivít ide o činnosti, ktoré budú v rámci vymedzených opatrení podporené. Opatrenia predstavujú súhrn aktivít pomáhajúcich realizovať priority.
- 7) Definovanie merateľných ukazovateľov a **opis rozvojovej stratégie**.
- 8) Zostavenie finančného plánu. Východiskom boli disponibilné finančné zdroje obce a vymedzené opatrenia a aktivity.
- 9) **Definícia priorít a opatrení**.
- 10) Kompletizácia PHSR.
- 11) Schvaľovanie a publikovanie PHSR

V rámci samotnej prípravy PHSR prebiehalo zhromažďovanie aktuálnych informácií a dokumentov, spracovanie, porovnávanie a hodnotenie informácií, organizačné zabezpečenie a spracovanie získaných podkladov obce.

Dôvodom pre vypracovanie programu rozvoja bola potreba komplexného strategického rozvojového dokumentu, ktorý by pokrýval aj aspekty sociálneho, ekonomického, kultúrneho a inštitucionálneho rozvoja, ktoré v územnom pláne nie sú riešené Preto sa pre obdobie nasledujúcich 7 rokov, t.j. s platnosťou do roku 2013 vypracúva nový komplexný plánovací dokument spĺňajúci aktuálne kritériá strategického plánu pre úroveň miestnej samosprávy, ktorým je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

2. Ekonomické a sociálne východiská

Výsledkom vzájomného pôsobenia situácie v reálnej ekonomike, vo finančnom sektore, na finančných trhoch a v platobnom systéme je finančná stabilita ekonomiky. Úloha domácej reálnej ekonomiky je pritom jednou z najdôležitejších. Určuje ju stabilita v jednotlivých sektoroch reálnej ekonomiky Slovenska – vo verejnom sektore, v sektore nefinančných spoločností, v sektore domácností a v sektore zahraničného obchodu.

Základná otázka vo vzťahu k finančnej stabilite je, či vo finančnom hospodárení týchto sektorov vznikali napätia, problémy s plnením záväzkov a riziká porúch alebo či tieto sektory boli v rovnováhe a či výsledky ich hospodárenia vytvárali predpoklady na tvorbu potrebných rezerv a krytie ich finančných rizík. Tieto otázky vznikajú nielen vo vzťahu k súčasnej situácii, ale aj z hľadiska budúceho pravdepodobného vývoja vo vzťahu k udržateľnosti súčasného nastavenia parametrov ich hospodárenia.

Ak sa pozrieme na vývoj ekonomiky SR z týchto hľadísk, môžeme konštatovať, že bol veľmi priaznivý z pohľadu vytvárania predpokladov na celkovú ekonomickú a finančnú stabilitu. V ekonomike začala pôsobiť daňová reforma, ktorá zlepšila vnímanie podnikateľského prostredia na Slovensku zahraničnými investormi, a to tým, že znížila daňové zaťaženie podnikov. Ďalšie reformy, dôchodková reforma a reforma zdravotníctva, by mali prispieť k dlhodobej udržateľnosti verejných financií. Pokračovala konsolidácia verejných financií. Prijaté reformy a opatrenia prispeli k zvýšeniu záujmu zahraničných investorov o investovanie na Slovensku. Rast ekonomiky sa zrýchlil, ale napriek tomu neboli v ekonomike prítomné známky prehrievania. Deficit na bežnom účte síce vzrástol, ale bol z veľkej časti financovaný priamymi zahraničnými investíciami. Tie vytvárali predpoklad na ďalší rast exportnej schopnosti a upevnenie vonkajšej ekonomickej stability.

2.1. Socio-ekonomická analýza

Sociálna oblasť je významne previazaná s ekonomickou oblasťou, parametre ktorej určujú v značnej miere i situáciu, stav v sociálnej oblasti regiónu. Sociálna situácia zachytáva predovšetkým stav v oblastiach sociálnej či hmotnej odkázanosti a nezamestnanosti.

Model uplatňovanej regionálnej politiky v značnej miere ovplyvňuje stav sociálno-ekonomickej úrovne regiónov Slovenska. Ekonomickou regionalizáciou možno vymedziť územné celky, ktoré majú zhodné ekonomické parametre a vytvárajú relatívne jednotný funkčný celok, kde pôsobia podnikateľské aktivity približne za rovnakých podmienok. Trhové zóny koncentrácie ekonomických aktivít, alebo lokálne pracovné trhy, ktoré sa formujú na základe koncentrácie pracovných príležitostí vo sfére výroby, vo výrobných i verejných službách môžu byť takýmito územnými celkami. V dôsledku predchádzajúceho vývoja na území Slovenska tvoria lokálne pracovné trhy spádové územia miest, ktoré v strediskovej sústave osídlenia plnili funkciu stredísk obvodného významu.

Sociálna oblasť je významne previazaná s ekonomickou oblasťou, parametre ktorej určujú v značnej miere i situáciu a stav v sociálnej oblasti regiónu. Sociálna situácia zachytáva predovšetkým stav v oblastiach sociálnej či hmotnej odkázanosti a nezamestnanosti.

2.1.1. Rozvojový potenciál a ľudské zdroje

Z hľadiska administratívneho členenia patrí obec Bodíky do Trnavského kraja a okresu Dunajská Streda (okresy v súčasnosti neplnia administratívnu funkciu, sú však štatistickou jednotkou úrovne NUTS IV).

Základnú charakteristiku, ľudský potenciál a smerovanie rozvoja obce najviac ovplyvňuje jej veľkosť. Veľkosť obce významne ovplyvňuje jej základnú charakteristiku, ľudský potenciál a smerovanie rozvoja obce. Väčšie obce majú oveľa širšie možnosti rozvoja, najmä v ekonomickej oblasti ale aj v oblasti občianskej infraštruktúry. Súvisí to najmä s lepšou dostupnosťou a rôznorodosťou ľudských zdrojov a väčšou koncentráciou ekonomickej aktivity a ekonomického bohatstva. Väčšie obce často plnia funkciu strediskovej obce v štruktúre regionálneho osídlenia a sú ťahúňom rozvoja aj okolitých menších obcí. Ich úloha preto presahuje hranice ich katastrálneho územia. Naopak menšie obce majú na prvý pohľad obmedzenejšie možnosti ekonomického rozvoja. Ich potenciál a spoločenská hodnota je naopak skrytá v lepších možnostiach zachovania vidieckeho spôsobu života, uchovávaní kultúrnej hodnoty Slovenska a jeho regiónov a odkazu budúcim generáciám. Ekonomický rozvoj menších obcí je často spojený s úzkym prepojením na blízke väčšie, tzv. "strediskové" obce alebo blízke mestá. Obyvatelia často dochádzajú do väčších sídelných stredísk za prácou. Je však nesprávne zanedbávať možnosti ekonomického rozvoja v menších obciach a spoliehať sa len na blízke regionálne a mikroregionálne strediská. Každá obec má svoje špecifiká a je nesmierne dôležité ich analyzovať a na ich základe stanoviť rozvojovú stratégiu obce.

Obec Bodíky s počtom obyvateľov 283 k 31.12.2005 sa radí medzi malé obce na Slovensku. Vzhľadom na relatívne malú veľkosť je obec úzko spätá so svojím okolím a je od neho závislá. Obec nemôže presadzovať individuálny prístup k regionálnemu rozvoju, ale musí dôkladne analyzovať svoje prostredie a plánovať svoj rozvoj v súlade s obmedzeniami a možnosťami okolia. Nemôže byť snahou obce poskytovať svojim obyvateľom všetky služby verejného charakteru, pretože by to mohlo byť pre malý počet obyvateľov neekonomické a tieto služby by nedosahovali požadovaných kvalít. Obec sa musí preto orientovať na služby obyvateľstvu, ktoré sú v obci vykonávané lepšie a výhodnejšie ako v okolitých sídelných centrách (blízke mesto, blízka väčšia obec). Stále však ostáva priestor pre stanovenie vlastných priorít a hľadanie nástrojov na ich naplnenie.

Poloha je ďalším kľúčovým faktorom rozvoja obce a to z pohľadu všetkých regionálnych úrovní, ktoré sú určujúcim faktormi okolitého prostredia obce. Obec takéto okolité podmienky nedokáže ovplyvniť a musí ich chápať ako dané. Rozvoj v rámci Slovenska, kraja či okresu nie je zo strany obce plne ovplyvniteľný ale je nevyhnutné ho analyzovať a zapracovať jeho trendy do rozvojovej stratégie obce. Poloha obce má mimoriadny vplyv na ekonomiku ako aj na lokalizáciu podnikov sídlacích v obci alebo jej bezprostrednej blízkosti. Obec Bodíky sa nachádza v tesnej blízkosti hraníc s Maďarskou republikou, avšak sídla mestského charakteru sú pomerne vzdialené. Najbližším mestom je okresné mesto Dunajská Streda vzdialené 24 km od obce.

Veľká vzdialenosť obce Bodíky od mestských sídiel má za výsledok vyššie zastúpenie faktorov obmedzujúcich celkový rozvoj a efekty rozvoja ako sú klíma, sídla a infraštruktúra. Obec musí kompenzovať uvedené nedostatky využitím kultúrneho rázu krajiny a hľadať príležitosti pre rozvoj cestovného ruchu. Hlavnou ekonomickou činnosťou je poľnohospodárstvo, pre rozvoj ktorého sú dané dobré výrobné podmienky. V dôsledku značnej vzdialenosti je potrebné riešiť problém vybavenosti so sociálnymi, zdravotníckymi, vzdelávacími, kultúrnymi a ostatnými službami, aby nepokračoval proces neúnosnej trvalej

migrácie obyvateľov, ktorá je spôsobená nedostatkom pracovných príležitostí v obci ako aj problematickou dopravou obyvateľov do mesta.

Z pohľadu kvality života obyvateľov obce, zohráva významnú úlohu lokalizácia významných inštitúcií.

Sídlo matričného úradu	Vojka nad Dunajom
Sídlo pracoviska daňového úradu	Dunajská Streda
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Gabčíkovo
Sídlo Okresného súdu	Dunajská Streda
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Dunajská Streda
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Dunajská Streda
Sídlo Územnej vojenskej správy	Trnava
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Dunajská Streda
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Dunajská Streda

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, údaje k 31.12.2005

Hustota obyvateľstva na 1 km² je 11 obyvateľov na km², čo veľmi zaostáva za hustotou okresu Dunajská Streda (107 obyvateľov/km²), ako aj za hustotou Slovenskej republiky (110 obyvateľov/km²).

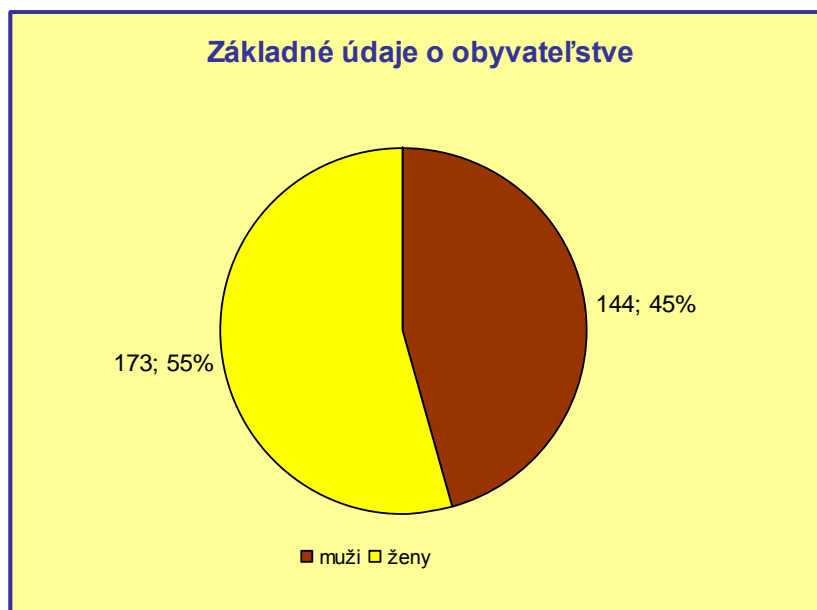
Jedným z najvýznamnejších rozvojových potenciálov každého územia je ľudský potenciál. Je výsledkom populačného a hospodárskeho vývoja obce. Rozmiestňovanie obyvateľstva a rozmiestňovanie ekonomických aktivít, sú navzájom prepojené a podmieňujúce sa procesy. Firmy priťahujú pracovné sily a ich odvetvová štruktúra ovplyvňuje kvalitu t.j. vzdelanostnú úroveň a vekovú štruktúru.

Migrácia je do značnej miery ovplyvňovaná predovšetkým možnosťou získania bývania a zamestnania. Z toho dôvodu môže byť migrácia ovplyvňovaná realizáciou programov ekonomického rozvoja a súčasne vytváraním vhodných podmienok pre bývanie v obci.

V štruktúre trvale bývajúceho obyvateľstva podľa pohlavia z roku 2001 výrazne prevládajú ženy s 55 % (abs. 173 obyv.) nad mužmi s 45 % (abs. 144 obyv.). Z ekonomicky aktívnych osôb prevládajú muži s 54 % (abs. 71 obyvateľov) nad ženami s 46 % (abs. 61 obyvateľov).

tab.: Základné údaje o obyvateľstve										
Obec	Trvale bývajúce obyvateľstvo			Podiel žien z trvale bývajúceho obyvateľstva (v %)	Prítomné obyvateľstvo		Ekonomicky aktívne osoby			Podiel ekonomicky aktívnych z trvale bývajúceho obyvateľstva (v %)
	spolu	muži	ženy		spolu	na 1000 trvale bývajúcich	spolu	muži	ženy	
Bodíky	317	144	173	54,6	310	978	132	71	61	41,6

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

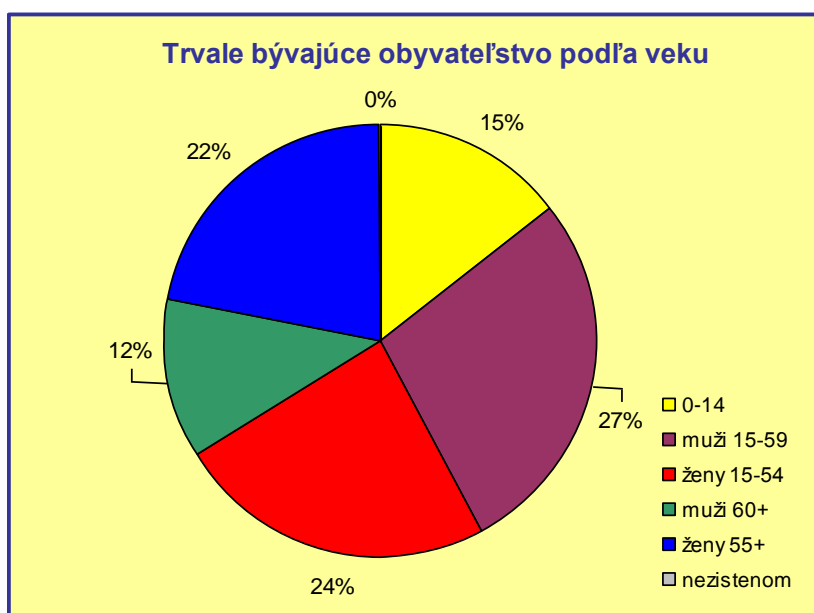
Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

V súčasnosti sa v obci prejavuje trend starnutia obyvateľstva. Pretrváva proces vyľudňovania vidieka sprevádzaný ďalšími nepriamymi faktormi (demografickými, sociálnymi, hospodárskymi, infraštruktúrnymi) a pod. Napriek značnému zlepšovaniu civilizačnej úrovne sídelných podmienok pretrváva nedostatočná atraktivita väčšiny vidieckych sídiel (najmä vzdialenejších od mestských centier), na čom sa podieľa napr. i nedostatok pracovných príležitostí, súvisiace sociálne a ekonomické problémy a premieta sa do prehlbujúcej sa nízkej obývanosti bytového fondu na vidieku.

Prírodný prírastok v obci má klesajúci trend, nakoľko počet narodených sa s postupom času znižuje. Nižšia natalita je spôsobená predovšetkým zvýšenými životnými nákladmi a nákladmi na výchovu dieťaťa. Uvedený trend je charakteristický pre väčšinu obcí na Slovensku. V súčasnosti je možné uvažovať s rastom počtu obyvateľov predovšetkým pri posilnení migrácie smerom do obce. V prípade prisťahovania nových obyvateľov, predovšetkým mladých rodín, by v budúcnosti mohlo dôjsť k postupnému zlepšeniu demografického profilu obce a zabezpečeniu stabilnejšej základne pre dlhodobý rast počtu obyvateľov prirodzenou cestou.

tab.: Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku										
Obec	Trvale bývajúce obyvateľstvo							Podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva		
	spolu	vo veku						vo veku (v %)		
	0-14	muži 15-59	ženy 15-54	muži 60+	ženy 55+	nezistenom	predproduktívnom	produktívnom	poproduktívnom	
Bodíky	317	46	87	76	38	69	1	14,5	51,4	33,8

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

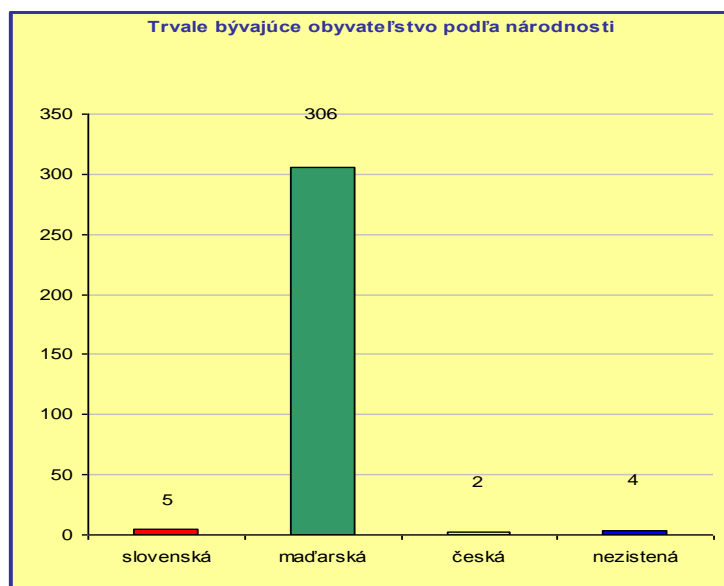
Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Zmeny vo vekovom zložení obyvateľstva sa odrážajú aj v ekonomickom zaťažení, ktorý vyjadruje, akou mierou je v populácii zaťažená produktívna zložka obyvateľstva neproduktívnou zložkou. Vývoj indexu ekonomického zaťaženia má v posledných rokoch prevažne klesajúcu tendenciu. Vývoj bol ovplyvňovaný klesajúcim zastúpením poproduktívnej zložky obyvateľstva a zvyšujúcim sa zastúpením produktívnej zložky obyvateľstva. Avšak je potrebné zdôrazniť, že ide o prechodný jav vzhľadom na očakávané urýchlenie demografického starnutia na konci prvej dekády 21. storočia.

Z hľadiska národnostného zloženia môžeme konštatovať, že obyvateľstvo obce je v tomto smere jednotné. Občania maďarskej národnosti podľa údajov z roku 2001 tvoria 96,53 % obyvateľov (abs. 306 obyvateľov), ďalej sú to Slováci zastúpení 1,58 % (abs. 5 obyvateľov), obyvatelia nezistenej národnosti sú zastúpení 1,26% (abs. 4 obyvatelia) a občania českej národnosti iba minimálne t.j. počtom nedosahujúcim ani 1 %.

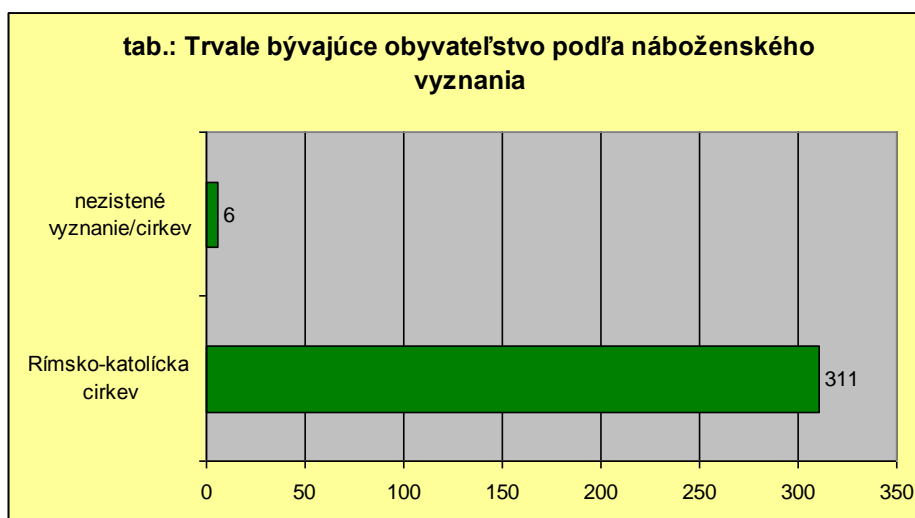
tab.: Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti					
Obec	Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	v tom národnosť			
		slovenská	maďarská	česká	nezistená
Bodíky	317	5	306	2	4

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

V religióznej štruktúre obyvateľstva majú jednoznačnú prevahu obyvatelia s vyznaním rímsko-katolíckej cirkvi s 98,11 % nad obyvateľmi s nezisteným vyznaním/cirkvou.

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

2.1.2. Ekonomická charakteristika

Ekonomický potenciál Trnavského samosprávneho kraja predstavuje spolupôsobenie v kraji sa nachádzajúceho kapitálu, ľudských zdrojov a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Hospodársky rozvoj v posledných rokoch sa výrazne dynamizuje vplyvom prítomnosti automobilového priemyslu a súvisiacich subdodávateľských subjektov.

Trnavský kraj hraničí s 3 štátmi – Českou republikou (spoločná hranica cca 45 km), Rakúskom (cca 12 km) a s Maďarskou republikou (cca 48 km), čo vytvára predpoklady pre rozvoj cezhraničnej spolupráce. Priaznivý demografický potenciál, strategická geografická poloha, dlhodobé tradície kúpeľníctva

a priaznivé klimatické podmienky sú predpokladom ďalšieho ekonomického rozvoja. Trnavský samosprávny kraj je súčasťou „zlatého trojuholníka“ – rozvojového regiónu Viedeň – Bratislava – Győr. Vzdialenosť Trnava - Viedeň je cca 118 km a Trnava Győr cca 108 km. V blízkosti sa nachádza letisko M. R. Štefánika v Ivánke pri Dunaji (cca 50 km) a letisko Schwechat – Wien (cca 110 km).

Priemyselná výroba v trnavskom regióne je zastúpená nasledovnými odvetvami:

- **automobilový priemysel** – výroba automobilov,
- **strojársky priemysel** - oprava železničných nákladných a osobných vozňov, výroba spojok pre osobné a nákladné automobily, výroba ložísk, ložiskových uložení a príslušenstva pre automobilový priemysel,
- **textilný** - výroba pánskej konfekcie, výroba kravát, šatiek, šálov, výroba pletenej spodnej bielizne, vrchného ošatenia a úpletov,
- **kovovároba a hutnícka druhovároba** – výroba drôtu a výrobkov z neho, výroba plechov a pozinkovaných výrobkov,
- **elektrotechnický** – výroba a montáž spotrebnej elektroniky,
- **potravinársky** – spracovanie mlieka a výroba mliečnych výrobkov, spracovanie mäsa a výroba mäsových výrobkov, výroba cukrovínok a trvanlivého pečiva, výroba šumivých vín, výroba cukru,
- **drevársky** – výroba drevotrieskového dyhovaného nábytku,
- **papierenský** – výroba obalov, etikiet a polygrafickej produkcie,
- **chemický** – výroba čistiacich prostriedkov, liekov a liečebnej kozmetiky, výroba viskózového a polyesterového vlákna,
- **sklársky** – výroba sklenených vlákien.

Odvetvia sekundárneho sektora poskytujú širší priestor pre diverzifikáciu výroby tovarov ako aj ponuku práce a prinášajú vyšší ekonomický efekt. Z tohto dôvodu má priemysel rozhodujúci vplyv na ekonomický rozvoj regiónu.

Okolie obcí patrí medzi najproduktívnejšie poľnohospodárske oblasti Slovenska, s celkovou výmerou poľnohospodárskej pôdy 294 225 ha, čo predstavuje 70,9 % z celkovej rozlohy kraja. Z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy takmer 90 % (89,8 %) tvorí orná pôda 264 138 ha.

Priemyselná výroba má na tvorbe HDP Trnavského kraja podiel 36% a predpokladá sa, že objem priemyselnej výroby bude v budúcom období stúpať v dôsledku zahájenia výroby v nových priemyselných podnikoch. Priemysel sa koncentruje v krajskom meste Trnava. Od roku 1989 prešla hospodárska základňa okresu hlbokou reštrukturalizáciou. Najväčšie podniky v Trnave zanikli alebo výrazne obmedzili výrobu (TAZ, Zornica, Drevina, cukrovar). V súčasnosti sú najväčšími ekonomickými subjektmi a zamestnávateľmi v Trnavskom kraji nasledovné subjekty:

Strategické podniky v Trnavskom kraji		
	Spoločnosť	Tržby v roku 2005 (tis. SKK)
1.	Samsung Electronics Slovakia, s.r.o., Galanta	48 605 500
2.	INA Skalica, s.r.o., Skalica	7 663 741
3.	Sony Slovakia, s.r.o., Trnava	6 521 920
4.	Swedwood Slovakia, s.r.o., Trnava	5 403 061
5.	Zentiva, a.s., Hlohovec	4 806 091
6.	Nafta, a.s., Gbely	4 500 000
7.	Johns Manville Slovakia, a.s., Trnava	4 177 359
8.	ZF Sachs Slovakia, a.s., Trnava	4 129 214
9.	Bekaert Hlohovec, a.s., Hlohovec	3 771 734
10.	Delphi Slovensko, s.r.o., Senica	3 378 172
11.	Protherm Production, s.r.o., Skalica	2 841 107
12.	Grafobal, a.s., Skalica	2 704 102
13.	Eastern Sugar Slovensko, a.s., Dun. Streda	2 597 626
14.	ŽOS Trnava, a.s., Trnava	2 444 688
15.	Amylum Slovakia, s.r.o., Boleráz	2 153 852
16.	Slovenské cukrovary, s.r.o., Sered'	2 044 919
17.	VUJE, a.s., Trnava	2 016 112
18.	Belar, a.s., Dunajská Streda	1 890 021
19.	COOP Jednota Galanta, s.d., Galanta	1 306 440
20.	ON Semiconductor Slovakia, a.s., Piešťany	1 304 095
21.	ZF Boge Elastmetall Slovakia, a.s., Trnava	1 218 027
22.	Alchem, s.r.o., Senica	1 015 385
23.	Steel-Mont, a.s., Holíč	1 014 092
24.	COOP Jednota Senica, s.d., Senica	1 002 375
25.	Slov. liečebné kúpele Piešťany, a.s., Piešťany	967 973

Automobilový závod PSA Peugeot-Citroen v Trnave, v ktorom postupne vzniklo viac ako 3500 nových pracovných príležitostí (z toho asi 40 % pre obyvateľov Trnavského okresu) je momentálne najväčším zamestnávateľom. V roku 2006 trnavskú fabriku opustilo okolo 60 tis. vozidiel. Pri plnej kapacite v roku 2008 vyprodukuje závod 300 tis. áut ročne, za hodinu to bude 55 áut. Lokalizáciou závodu sa mesto i širší región stalo atraktívnym i pre subdodávateľské firmy. Okrem vzniku nových pracovných miest to v krátkom čase prinieslo celkový ekonomický rozvoj v oblasti obchodu, služieb, rekreácie a zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva.

Územie okresu Dunajská Streda je intenzívne využívanou poľnohospodárskou oblasťou. Poľnohospodárska výroba sa prevažne zameriava na pestovanie obilnín, kukurice, cukrovej repy, zeleniny a ovocia. V okrese prevažuje najmä potravinársky priemysel. Z ostatných odvetví je zastúpené strojárstvo, drevospracujúci priemysel, stavebníctvo, zdravotníctvo, chemický priemysel. V obci Gabčíkovo sa nachádza vodná elektrárň. Lesné hospodárstvo je zastúpené v okrese len v malej miere vzhľadom na nízku lesnatosť (najmä pozdĺž hlavných tokov), avšak v obci Bodíky je vysoká lesnatosť pozdĺž Dunaja (lužné lesy). Lesné hospodárstvo zamestnáva 5 ľudí. Vlastníkom lesov je Urbariát, pozemkové spoločenstvo Bodíky.

Podnikateľské prostredie v obci a jej okolí

Podnikateľské prostredie je v obci Bodíky tvorené zväčša mikropodnikmi zamestnávajúcimi do 50 zamestnancov, a jedným veľkým zamestnávateľom. V obci Bodíky sa o zamestnanosť najvyššou mierou starajú nasledovní zamestnávatelia:

- ◆ **Agrogroup Bodíky**, poľnohospodárstvo a živočíšna výroba, 3 zamestnanci,
- ◆ **Pohostinstvo Domicil**, pohostinské služby, 4 zamestnanci,
- ◆ **OÁZA sezónna reštaurácia**, reštaurácia, 2 zamestnanci,
- ◆ **HERBERGER zmiešaný tovar**, potraviny, 1 zamestnanec,
- ◆ **ROBI ABC**, potraviny, 1 zamestnanec.
- ◆ **Eko Donau, spol. s r.o.**, lesné hospodárstvo, 5 zamestnancov

Ďalšími významnými zamestnávateľmi, ktorí sa nachádzajú v Dunajskej Strede sú:

- ◆ **Wertheim s.r.o.**, kovospracujúca výroba,
- ◆ **Schuth**, elektronika,
- ◆ **Dunstav**, murárske práce,
- ◆ **Západoslovenská energetika**, výroba a dodávka elektrickej energie,
- ◆ **TAURIS**, výroba a spracovanie mäsa,
- ◆ **Vodárne a kanalizácie**, dodávka vody.

Cestovný ruch predstavuje odvetvie, ktoré má prierezový charakter a na jeho realizácii sa priamo podieľa celý rad ďalších odvetví (doprava, kultúra, stavebníctvo, zdravotníctvo, priemyselné odvetvia, poľnohospodárstvo).

Cestovný ruch v regióne je značnou mierou ovplyvňovaný prevádzkou termálneho kúpaliska s celoročnou prevádzkou v Dunajskej Strede. **THERMALPARK** v Dunajskej Strede patrí medzi najobľúbenejšie a najnavštevovanejšie rekreačné strediská Žitného ostrova. Liečivú termálnu vodu, park, jazierko, bazény, reštauráciu, bufety, hotel, penzión a kemp - to všetko ponúka svojim návštevníkom, túžiacim po bezstarostnom oddychu i zábave. Termálna voda teploty 57 °C sa získava z geotermálneho vrtu o hĺbke 1 600 metrov.

Na ploche 26 hektárov sa návštevníci môžu osviežiť v šiestich bazénoch a pre najmenších je k dispozícii jeden detský bazén. Pre spokojnosť turistov sú poskytované rôzne služby ako masáže, či sauny. Tí športovo založení sa môžu zabaviť pri volejbale, tenise, plážovom futbale, minigolfe či na tobogane.

V katastrálnom území obce je i poľovný revír, o ktorý sa stará Poľovnícky zväz Horný Bar, Šulany Bodíky. Pri obci sa nachádza rybárska osada Bodíky.

Cez obec Bodíky vedie Dunajská cyklistická cesta – je to najznámejšia a najfrekventovanejšia cyklistická v Európe a je súčasťou Európskeho cyklistického koridoru č.6. Vede z Nemecka cez Rakúsko pozdĺž rieky Dunaj na Slovensko a ďalej do Maďarska. Na Slovensko prechádza hraničným priechodom Bratislava – Berg. Vede po hrádzi Dunaja

popod most Lafranconi. Od Prístavného mosta cyklistická cesta pokračuje po oboch stranách Dunaja, resp. vodného diela Gabčíkovo po obec Vojka nad Dunajom, na pravej strane vodného diela Gabčíkovo. Z ľavej strany vodného diela sa z obce Kyselica do Vojky nad Dunajom preplavíme kompou. Prevoz kompou je pre cyklistov zdarma. Z Bratislavy jazdou po pravej strane vodného diela prechádzame mestskou časťou Čunovo, kde je na nádrži vybudovaný areál vodných športov – divoká voda, galéria Danubia a obec Dobrohošť. Po pravej strane prechádzame cez obec Hamuliakovo s pekným gotickým kostolom z 13.storočia, výbornou cukrárňou a okolo mesta Šamorín. Z Vojky nad Dunajom cyklocesta po hrádzi prechádza okolo dvoch jazier s možnosťou kúpania, cez obec Bodíky, k hydroelektrárni Gabčíkovo a k plavebným komorám vodného diela. Celá trasa má veľmi mierne klesajúci charakter.

Perspektívnym zámerom obce je podporovať cestovný ruch aj podporou budovania ubytovania v súkromí. Poskytovanie uvedeného ubytovania je podporovaná aktivita v rámci Plánu rozvoja vidieka SR 2007-2013, kde sú oprávnenými žiadateľmi fyzické osoby, ktoré zrekonštruujú svoje domy tak, aby mohli byť využívané okrem samotného bývania aj na ubytovanie v súkromí. Na uvedené aktivity je poskytovaný oprávnenému žiadateľovi nenávratný finančný príspevok do výšky 50% oprávnených nákladov z fondov EÚ. Prioritou obce by malo byť promptné a nápomocné vybavovanie potrieb obyvateľov (stavebné povolenie, konania a pod.).

Stručná charakteristika podnikateľského prostredia	
Predajňa potravinárskeho tovaru	nie
Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Pohostinské odbytové stredisko	áno
Predajňa nepotravinárskeho tovaru	áno
Predajňa pohonných látok	nie
Zariadenie pre údržbu a opravu motorových vozidiel	nie
Predajňa súčastok a príslušenstva pre motorové vozidlá	nie
Hotel (motel, hotel)	nie
Penzión *** až *	nie
Turistická ubytovňa **, *	nie
Chatová osada *** až *	áno
Kemping * až ****	nie
Ostatné hromadné ubytovacie zariadenia	nie
Komerčná poisťovňa	nie
Komerčná banka	nie
Bankomat	nie

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, údaje k 31.12.2005

2.1.3. Občianska vybavenosť

Infraštruktúra je podmieňujúcim faktorom ekonomického a sociálneho rozvoja obce. Je tvorená technickou a sociálnou infraštruktúrou. Technická infraštruktúra je faktorom podmieňujúcim alokáciu firiem a ich prosperitu. Rovnako dôležitý význam má z pohľadu obyvateľov, nakoľko determinuje kvalitu ich života.

Kanalizácia

Kanalizácia predstavovala v minulosti pre obec investične vysoko náročnú aktivitu avšak, z pohľadu rozvoja nevyhnutnú investíciu, ktorá je podstatným prvkom kvality života obyvateľov. V súčasnosti je obec kompletne odkanalizovaná. Pod kanalizáciou, v zmysle zákona č. 184/2002 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, rozumieme súbor objektov a zariadení určený na neškodné odvádzanie komunálnych odpadových vôd, splaškových odpadových vôd a priemyselných odpadových vôd a osobitných vôd a v prípade stokovej siete delenej sústavy alebo polo delenej sústavy aj vody z povrchového odtoku vrátane ich čistenia. (zákon č. 184/2002 Z.z., (vodný zákon) §2 ods.8). Verejnou kanalizačnou sieťou sú odvádzané odpadové vody vznikajúce ľudskou činnosťou (z domácností, komunálnej sféry, priemyslu a poľnohospodárstva) ako aj zachytené zrážkové vody. Zneškodňovanie odpadových vôd, zamerané na zabránenie znehodnotenia kvality vôd a ohrozenia biologického života v recipiente, je založené na zachytení, odvedení (odkanalizovaní) a čistení vzniknutých odpadových vôd v rozsahu podmienok stanovených platnou legislatívou. Obec disponuje vlastnou čističkou odpadových vôd. Prevádzkovateľom kanalizácie a ČOV je Západoslovenská vodárenská spoločnosť.

Vodovod

Zásobovanosť obyvateľstva na Slovensku pitnou vodou z verejných vodovodov v porovnaní s okolitými európskymi krajinami je nedostačujúca. Úroveň rozvoja verejných vodovodov je regionálne nerovnomerná, a jedným z rozhodujúcich faktorov je aj nedostatok zdrojov podzemných vôd v pasívnych oblastiach (napr. juh stredného Slovenska a väčšina východného Slovenska). Obec Bodíky má kompletne pokrytie verejným vodovodom. Verejný vodovod v obci bude jedným z faktorov rozvoja v budúcnosti nakoľko pitná voda sa stáva strategickou surovinou. Prevádzkovateľom vodovodnej siete je Západoslovenská vodárenská spoločnosť.

Plynofikácia obce

Obec momentálne nie je plynofikovaná, čo má vplyv na výrazné zníženie kvality života obyvateľov, ktorí sú nútení využívať alternatívne zdroje. Zemný plyn (ZP) je zo všetkých fosílnych palív pre životné prostredie najprijateľnejší, pretože neprodukuje kyslíčniky síry, pevné častice a emituje aj omnoho menej NO_x a CO₂, z toho vyplýva že plynofikácia prinesie okrem zvýšenej kvality života aj pozitívny efekt na životné prostredie. Realizácia plynofikácie je pre obec komplikovaná z dôvodu jej vysokej finančnej náročnosti. V súčasnosti je však dopyt po plyne a plynofikácii znižovaný pomerne značným rastom cien plynu pre domácnosti, ktorý sa odvíja od rastúcich cien ropy na svetových trhoch.

Stručné zhrnutie technickej infraštruktúry obce Bodíky	
Pošta	nie
Káblková televízia	nie
Verejný vodovod	áno
Verejná kanalizácia	áno
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	áno
Rozvodná sieť plynu	nie
Najbližšia zastávka vlakov - názov	Dunajská Streda
Najbližšia zastávka vlakov - vzdialenosť v km	30

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, údaje k 31.12.2005

Sociálna infraštruktúra

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu za rozvoj a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor. V obci sa nenachádza domov dôchodcov. Najbližší je v obci Gabčíkovo, ktorého kapacita je 110 lôžok.

Zdravotná infraštruktúra

Výrazný vplyv na kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti má v obci umiestnené zdravotné stredisko. Umiestnenie zdravotného strediska má dopad predovšetkým na marginalizované skupiny obyvateľov a dôchodcov, pre ktorých by dochádzka za zdravotnou starostlivosťou predstavovala často neúnosné finančné výdavky. Existencia zdravotného strediska výrazne zvyšuje aj "atraktivitu" obce z hľadiska prílivu obyvateľov a celkove svedčí o kvalitnom infraštruktúrnom vybavení. Je dlhodobou snahou obce zachovať a podľa možností a potrieb obyvateľov rozširovať služby poskytované strediskom. V zdravotnom stredisku ordinujú raz týždenne dvaja lekári, všeobecný lekár a detský lekár.

Kultúrna infraštruktúra

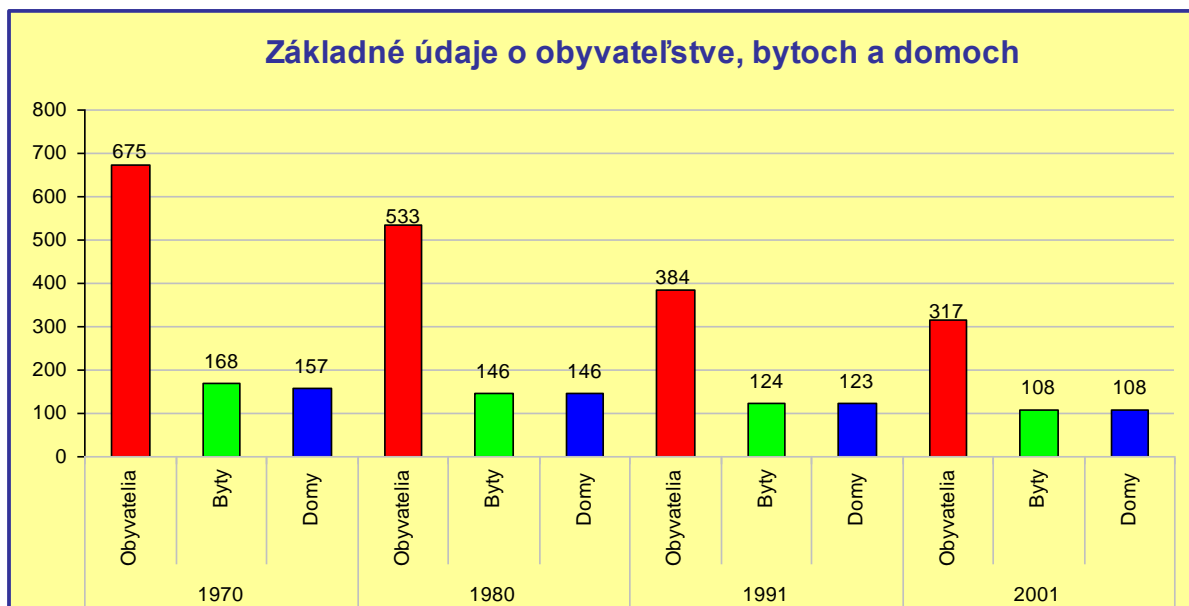
Strediskom kultúrnej infraštruktúry v obci je kultúrny dom, ktorého kapacita je 110 miest v jednej sále. Kultúrny dom disponuje kuchynkou a vlastným funkčným osvetlením. Kapacita kultúrneho domu umožňuje organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí prezentujúcich miestne tradície a zvyky miestnych obyvateľov ako aj rôzne školské podujatia, divadelné predstavenia, príležitostné oslavy, koncerty a diskotéky pre mládež. V rámci obce nie je zriadený verejný prístup na internet, v obci sa nachádza knižnica. Obecné zastupiteľstvo komunikuje s občanmi prostredníctvom obecného rozhlasu a web stránky s adresou www.bodiky.sk.

Bývanie

Bytový fond sa sústreďuje v bytových domoch ale i v tradičných rodinných domoch. Pri porovnaní s priemernými ukazovateľmi štandardu bývania okresu Dunajská Streda sa zistilo, že bytový fond v obci Bodíky sa vyznačuje priemerným plošným štandardom. Vybavenosť domov a bytov poukazuje na rôznu životnú úroveň obyvateľov obce. Sleduje sa viacerými ukazovateľmi ako napr. ukazovateľom obložnosti, vybavenosťou bytov ústredným kúrením, kúpeľňou alebo sprchovacím kútom, automatickou práčkou, ale aj tým, či domácnosť vlastní rekreačnú chatu, osobný automobil atď. Vybavenosť trvalo obývaných domov mierne zaostáva za priemerom okresu či priemerom Slovenskej republiky.

Tab.: Základné údaje o obyvateľstve, bytoch a domoch												
Obec	1970			1980			1991			2001		
	Obyvatelia	Byty	Domy	Obyvatelia	Byty	Domy	Obyvatelia	Byty	Domy	Obyvatelia	Byty	Domy
Bodíky	675	168	157	533	146	146	384	124	123	317	108	108

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

	Priemerný počet					Podiel trvale obývaných bytov vybavených (v %)						Podiel trvale obývaných bytov s 3+ obýtnymi miestnosťami (v %)
	trvale bývajúcich osôb na 1 trvale obývaný byt	m ² obytnej plochy na 1 trvale obývaný byt	obytných miestností na 1 trvale obývaný byt	trvale bývajúcich osôb na 1 obýtnú miestnosť	m ² obytnej plochy na osobu	ústredným kúrením	kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	automatickou práčkou	rekreačnou chatou, domčekom, chalupou	osobným automobilom	počítačom	
Bodíky	2,94	59,70	3,60	0,81	20,3	68,5	88,0	49,1	2,8	39,8	2,8	84,3
Priemer SR	3,49	64,52	3,61	0,98	18,9	58,2	84,7	48,6	2,4	38,8	6,9	79,5
Priemer okresu	3,26	64,40	3,55	0,92	19,7	78,2	94,6	59,7	3,0	50,0	12,9	83,6

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

2.1.4. Vzdelávanie a kultúra

Školstvo

Účelom koncepcie školstva je v rámci decentralizácie a transformácie štátnej správy podporovať rozvoj základných škôl, stredných škôl, mimoškolských a predškolských zariadení s cieľom tvorby optimálnych podmienok pre výchovno-vzdelávací proces. Základné spoločenské zmeny, s ktorými sú spojené novo sa formujúce ekonomické vzťahy a sociálne postavenie ľudí v nich, sa prejavujú aj v požiadavkách na jedinca ako pracovnú silu.

Nakoľko obec Bodíky je veľmi malá, pre obec je neefektívne vytvorenie a následné udržiavanie školskej infraštruktúry. Deti a žiaci z Bodíkov navštevujú základnú a materskú školu v okolitých obciach. Žiaci navštevujú základnú školu v Gabčíkove, deti MŠ vo Vojke nad Dunajom a Gabčíkove.

Kultúrne podujatia

V oblasti kultúry a spoločenského života sa konajú viaceré akcie:

Tab.: Kultúrne podujatia			
Názov kultúrneho podujatia	Rok konania	Počet návštevníkov	Výška nákladov
Deň detí	každoročne	50	1500 SKK
Deň matiek	každoročne	80	5000 SKK
Deň obce	každoročne	400	70 000 SKK
Deň dôchodcov	každoročne	120	15000 SKK
Mikuláš	každoročne	50	1200 SKK

Dom kultúry v súčasnosti zabezpečuje kultúrno-spoločenské požiadavky širokej vrstvy obyvateľov obce, zastáva kľúčovú úlohu pri organizovaní významných kultúrnych podujatí. Fungujúca kultúrna infraštruktúra je dôležitá pre sociálno-ekonomický rozvoj regiónu, pretože poskytovaním adekvátnych priestorov na konferenčné, prednáškové, kultúrno-spoločenské a iné účely sa dosiahne vyvážený regionálny rozvoj prostredníctvom zvýšenia konkurencieschopnosti obce.

2.1.5. Životné prostredie

Obec Bodíky patrí do okresu Dunajská Streda a Trnavského kraja. S rozlohou 4 147 km² sa Trnavský kraj zaraďuje na predposledné miesto v rámci krajov SR (zaberá 8,5 % z rozlohy SR). Leží v západnej časti Slovenskej republiky, kde vytvára spoločnú hranicu na severe s Českou republikou a na juhu s Maďarskou a Rakúskou republikou. Hraničí s Bratislavským, Nitrianskym a Trenčianskym krajom. Podľa územno-správneho usporiadania sa člení na 7 okresov: Dunajská Streda, Galanta, Hlohovec, Piešťany, Senica, Skalica a Trnava. Z celkovej rozlohy kraja je najväčší okres Dunajská Streda, na ktorý pripadá 25,9 % a najmenší je okres Hlohovec, ktorý zaberá 6,4 %.

Územie okresu Dunajská Streda má rovinatý charakter a je súčasťou Podunajskej nížiny. Pokryvné vrstvy územia okresu tvoria zväčša hlinité zeminy rôznej hĺbky a zloženia. Fyzikálne vlastnosti pôd sú pestré - striedajú sa druhy so strednou priepustnosťou. Menej sa vyskytujú pôdy so slabou a značnou priepustnosťou. Podzemné vody Žitného ostrova sa nachádzajú v silne priepustných štvrtohorných sedimentoch - štrkoch, pieskoch a piesčitých štrkoch. Územie pozdĺž Dunaja a Malého Dunaja je v rozhodujúcej miere ovplyvnené vodnými stavmi Dunaja.

Stavy podzemnej vody závisia od výškových pomerov územia a od prevládajúceho zdroja podzemných vôd. Rozkvy hladín na území bližšom k Dunaju je 250-600 cm, kým na území, kde hlavným zdrojom doplnenia podzemných vôd sú atmosferické zrážky je 80-200 cm. Územie okresu pretína množstvo melioračných kanálov, pomocou ktorých sa odvádzajú vnútorné vody do Dunaja alebo Malého Dunaja.

Prevažná časť okresu patrí k chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd Žitného ostrova, ktorá bola vyhlásená nariadením vlády č. 46/78 Zb. Z celkového počtu obcí (66) patrí k chránenej oblasti prirodzenej akumulácii vôd 58 obcí. Vzhľadom na túto skutočnosť pri výbere lokality na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov často dochádza k stretu záujmov ochrany prírody a odpadového hospodárstva. CHVO z južnej strany je ohraničené kanálom Palkovičovo-Aszód, zo západu tokom Dunaja a z východu tokom

Malého Dunaja resp. Čiernou vodou. Vzhľadom na špecifickú geologickú, hydrogeologickú štruktúru tohto územia je zvýšené nebezpečenstvo úniku znečisťujúcich látok do podzemných vôd.

V okrese je vybudovaných 10 geotermálnych vrtov, ktorých energetický potenciál je využitý na vykurovanie skleníkov v poľnohospodárstve, na termálnych kúpaliskách na rekreáciu, v rehabilitačných zariadeniach pre zdravotné účely. Problém tvorí vypúšťanie využitých termálnych vôd bez úpravy do recipientov.

Na území okresu sa nachádza jedna chránená krajinná oblasť, 6 prírodných rezervácií, 5 chránených areálov, 1 prírodná pamiatka a 13 chránených stromov vyhlásených podľa zákona č. 287/1995 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Celková rozloha chránených území je 127,62 km². Ďalšie navrhované chránené územia reprezentujú významné biocentrá lužných a močiarnych ekosystémov.

V obci Bodíky sa nenachádza skládka komunálneho odpadu. V obci sa separuje odpad a pravidelne sa realizuje zber PET fliaš. Odvoz odpadu zo 110 l nádob zabezpečuje súkromný podnikateľ Oliver Guláži z Kráľovičovych Kračian, odvoz odpadu z veľkoobjemových nádob Mária Gulážiová. Odpad sa vozí na skládku v Dolnom Bare. Separujú sa plasty, akumulátory, železo a papier. Obci spôsobuje problémy vodná erózia.

2.2. Analýza realizovaných opatrení

Konkurencieschopný a všestranne rozvinutý región je schopný efektívne využívať všetky zdroje pri zachovaní prírodných, kultúrnych a historických hodnôt, pamiatok regiónu a životného prostredia prostredníctvom mobilizácie vnútorných zdrojov regiónu a získaním mimoregionálnych zdrojov nevyhnutných pre financovanie rozvojových zámerov.

V priebehu posledných 5 rokov boli v obci uskutočnené nasledovné investičné projekty:

Realizované projekty				
Názov realizovaného projektu	Rok	Výška nákladov	Dotácia	Poskytovateľ dotácie
Dom smútku	2006	2 000 000 SKK		
Rozšírenie kanalizácie	2006	3 800 000 SKK	3 800 000 SKK	Západoslovenská vodárenská spoločnosť
ČOV Bodíky	2006	8 200 000 SKK	8 200 000 SKK	Envirofond
Autobusová zastávka	2007	215 000 SKK		

Všetky realizované investície v obci riešili akútne a chronické problémy obce, ktoré znižovali jej konkurencieschopnosť, atraktivitu z hľadiska cestovného ruchu a znižovali kvalitu života obyvateľov. Obec každoročne realizuje niekoľko investičných akcií menšieho rozsahu, ako sú opravy a odstránenie havarijných stavov na obecnom majetku.

Infraštruktúrna investícia predstavuje základný prostriedok stimulu ekonomického rozvoja, na základe ktorého je možné odštartovať proces revitalizácie a obnovy v obci. Samotné investície prispievajú k znižovaniu nezamestnanosti a integrácii marginalizovaných skupín obyvateľstva. Stavebné práce poskytujú spravidla pracovnú príležitosť miestnym firmám.

2.3. SWOT analýza

Silné stránky

- výborná geografická poloha
- vysoká rozmanitosť a atraktivita kultúrneho dedičstva a súčasnej kultúry
- bohatý kultúrny život
- spätosť obyvateľov obce s prírodou a zdravý životný štýl
- dobrá štruktúra sídelnej siete pre obsluhu územia
- tradícia poľnohospodárskej výroby v regióne
- primerané surovinové zabezpečenie z domácej poľnohospodárskej produkcie
- vysoký podiel materiálovej výroby v regióne
- úroveň malého a stredného podnikania
- ponuka voľných plôch
- dostatočný bytový fond
- dostatok voľnej pracovnej sily
- dobré teritoriálne pokrytie energetickou sieťou s primeranou prenosovou kapacitou a s mierne zvyšujúcou energetickou bilanciou.
- blízke prepojenie obyvateľstva na vedenie obce
- vysoká angažovanosť obyvateľov obce na veciach spoločných a verejných
- zásobenosť obyvateľov pitnou vodou z verejného vodovodu
- dostupná zdravotnícka infraštruktúra

Slabé stránky

- nevýhodná geografická poloha
- veľkosť obce
- nízka propagácia obce
- nedostatok ubytovacích a stravovacích zariadení
- nevyhovujúci základný komunikačný systém bez napojenia na nadradené vnútroštátne a medzinárodné dopravné koridory
- nedostatočná kapacita a pokrytie plynárenskou infraštruktúrou
- absentujúca školská infraštruktúra
- stavebný a technický stav väčšiny ciest a tratí
- nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave životného prostredia
- nedostatočná osвета o problematike rovnosti príležitostí a ochrane pred diskrimináciou
- počet pracovných príležitostí v obci nepokrýva kapacity ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce
- nedostatočné využívanie potenciálu vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky

Príležitosti

- dokonalé zmapovanie existujúceho stavu ekonomického potenciálu a prognóza jeho očakávaného vývoja v budúcnosti je rozhodujúcim faktorom ekonomickej úspešnosti obce
- využitie ekonomického potenciálu
- odstraňovanie administratívnych bariér podnikania a zlepšovanie podnikateľského prostredia
- zvyšovanie kompetencií samosprávy
- možnosti partnerskej spolupráce všetkých subjektov štátnej správy, samosprávy a neziskových organizácií zainteresovaných do oblasti sociálnych služieb
- rozvoj informačných technológií
- možnosti čerpania prostriedkov z fondov EÚ
- rozvoj odvetví využívajúcich obnoviteľné domáce zdroje

- atraktívne prostredie s potenciálom pritiažnutia vyšších príjmových skupín obyvateľov do obce
- zapájanie obyvateľov a nezamestnaných pri úpravách a zveľaďovaní obce
- pomoc mladým rodinám pri získavaní bývania v obci
- vytvorenie a využívanie ubytovania v súkromí v obci

Ohrozenia

- presun kompetencií na samosprávy bez adekvátneho presunu finančných zdrojov
- zvyšovanie administratívnej záťaže vo verejnej správe
- nízka miera vymožiteľnosti práva v oblasti životného prostredia
- nedostatok financií
- legislatívne reštrikčné opatrenia od nadradených orgánov
- odliv kvalifikovanej pracovnej sily
- pokles a strata občianskych iniciatív v oblasti kultúry
- nízky dôraz na vlastnícke vzťahy - to, čo nikomu nepatrí, alebo to patrí všetkým, je devastované a nesprávne využívané
- nekomunikovanie prevencie v oblasti kriminality
- nedobudovanie dopravnej infraštruktúry
- stagnácia vzdelanostnej úrovne obyvateľstva
- devastácia životného prostredia
- nízka podpora rozvoja cestovného ruchu

2.4. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Hlavné príčiny regionálnych disparít sú v predovšetkým v realizácii postupných krokov ekonomickej reformy (devalvácia meny, liberalizácia cien, konverzia a následný rozpad trhov, odbytové ťažkosti), ktoré pôsobia s rôznou intenzitou na ekonomiku regiónov SR. Dopad pôsobenia postupných krokov ekonomickej reformy mal vplyv na štruktúru ekonomiky regiónov.

Disparity a faktory rozvoja ovplyvňujúce úroveň udržateľnej celkovej konvergenie SR k EÚ 15 v programovacom období 2007 až 2013:

Kľúčové disparity:

1. nedostatočne využitý existujúci rastový potenciál regiónov,
2. nedostatočná úroveň rastového potenciálu regiónov,
3. sektorové a regionálne rozdiely v konkurencieschopnosti dané nedostatočným využitím existujúceho rastového potenciálu, ako aj jeho nedostatočnou úrovňou,
4. útlm poľnohospodárskej prvovýroby.

Hlavné faktory rozvoja:

1. zlepšenie dostupnosti regiónov a dovybavenie územia infraštruktúrou,
2. rozvoj ľudského potenciálu a efektívne využitie pracovných síl,
3. využitie, reštrukturalizácia, rozvoj produkčného potenciálu a zvyšovanie inovačnej kapacity regiónov,
4. zachovanie a ochrana životného prostredia v obci.

Koherentné poradie faktorov rozvoja

Ekonomický potenciál daného regiónu predstavuje spolupôsobenie existujúcich ľudských zdrojov, kapitálu a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Ekonomický potenciál je rozhodujúcim faktorom rozvojových možností obce a determinantom životnej úrovne jej obyvateľstva. Je východiskom všetkých rozvojových

zámerov, ktoré sa obce dotýkajú. Dokonalé zmapovanie existujúceho stavu ekonomického potenciálu a prognóza jeho očakávaného vývoja v budúcnosti je rozhodujúcim faktorom ekonomickej úspešnosti obce.

Využitie ekonomického potenciálu obce závisí od viacerých faktorov. Okrem dopytu sú to predovšetkým ekonomicko-technické parametre výrobných zariadení alokovaných v regióne, konkurencieschopnosť ich potenciálnej produkcie, kvalita a dostupnosť pracovnej sily a pod. Úroveň tohto potenciálu a stupeň jeho využitia sa priamo odzrkadľuje v ekonomickej výkonnosti obce.

Cestovný ruch nadobúda čoraz väčší ekonomický i sociálny význam pre rozvoj obce. Cestovný ruch:

- ovplyvňuje tvorbu nových pracovných príležitostí, zastavuje pokles obyvateľstva v obci;
- ovplyvňuje zárobkovú situáciu miestneho obyvateľstva, stimuluje jeho dopyt, vytvára príležitosti pre podnikateľské aktivity, aktivuje rozvoj poľnohospodárskej výroby, remesiel, obchodu a tak zlepšuje hospodárske a sociálne pomery miestneho obyvateľstva;
- stimuluje rozvoj technickej infraštruktúry (budovanie cestnej siete, telekomunikácií, zásobovanie pitnou vodou - budovanie vodovodu, kanalizácie, plynofikácia) a sociálnej infraštruktúry (modernizácia a výstavba bytového fondu, kultúrno-osvetových, zdravotníckych zariadení ap.), zlepšuje starostlivosť o životné prostredie a občiansku vybavenosť;
- je zdrojom príjmov regiónu a tvorby hodnoty, multiplikačného efektu v kooperujúcich odvetviach, priamo i sprostredkované vplyva na tvorbu HDP a v dôsledku ekonomickej špecializácie regiónu na cestovný ruch je aj faktorom podpory medziregionálnej kooperácie;
- má pozitívne priamy a sprostredkovaný vplyv na tvorbu a rast hrubého národného produktu regiónu a vplyvom rozvoja aktívneho zahraničného cestovného ruchu aj na devízové zhodnocovanie služieb cestovného ruchu.

Uvedomujúc si tento pozitívny vplyv cestovného ruchu na rozvoj je príležitosťou lepšie a efektívnejšie využitie turistického potenciálu a rozširovanie turistických atrakcií.

Perspektívnym zámerom obce je podporovať cestovný ruch aj podporou budovania ubytovania v súkromí. Poskytovanie uvedeného ubytovania je podporovaná aktivita v rámci Plánu rozvoja vidieka SR 2007-2013, kde sú oprávnenými žiadateľmi fyzické osoby, ktoré zrekonštruujú svoje domy tak, aby mohli byť využívané okrem samotného bývania aj na ubytovanie v súkromí. Na uvedené aktivity je poskytovaný oprávnenému žiadateľovi nenávratný finančný príspevok do výšky 50% oprávnených nákladov z fondov EÚ. Prioritou obce by malo byť promptné a nápomocné vybavovanie potrieb obyvateľov (stavebné povolenie, konania a pod.).

Koherentné poradie disparít

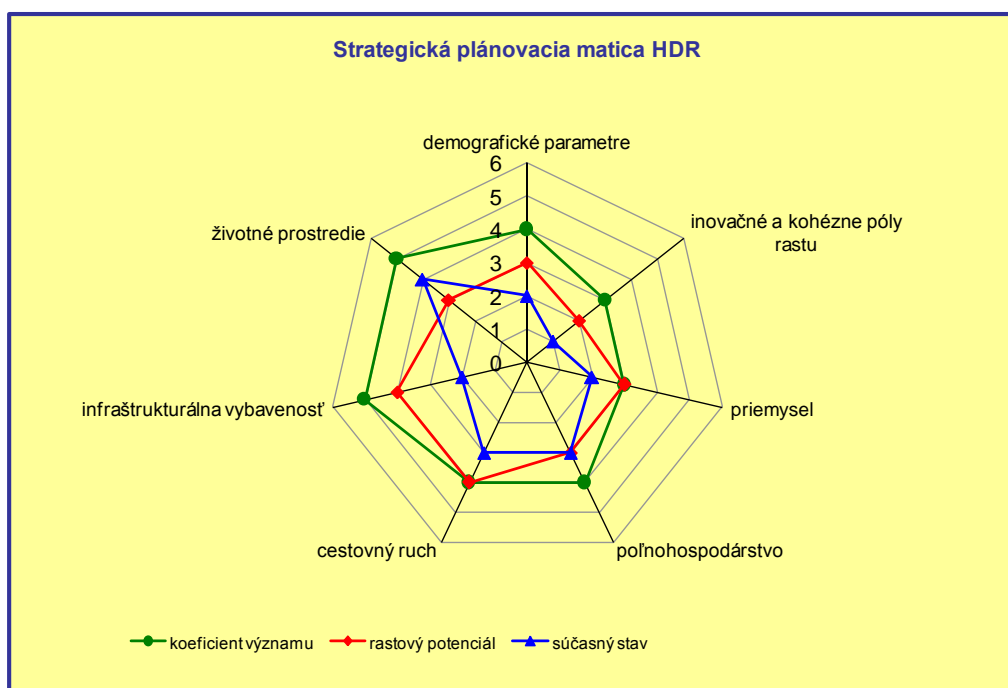
Podstatnou disparitou je pokles počtu obyvateľov v obci. Zhoršovanie populačnej situácie v obci je spojené s výraznou zmenou demografického správania obyvateľov od 90-tych rokov. V podstate predstavuje proces identický so situáciou vo vyspelých krajinách. Na druhej strane však tento stav súvisí čiastočne aj so zmenenými vnútornými podmienkami slovenskej spoločnosti (zvýšené životné náklady, výrazná nezamestnanosť, finančná nedostupnosť bývania), ktoré majú dopady najmä na mladé rodiny a mladých ľudí.

Disparitou pre obec je jej veľkosť, ktorá vo významnej miere ovplyvňuje zloženie a efektívnosť miestnych verejných výdavkov. Preto v dôsledku ďalšieho presunu kompetencií na obce by bolo potrebné sa podrobnejšie zaoberať vzťahom medzi efektívnou veľkosťou samosprávnej jednotky a vplyvom obyvateľov na rozsah a štruktúru poskytovaných

miestnych verejných služieb. Výraznou disparitou obce je tiež jej nevýhodná geografická poloha, ktorá má za následok konkurenčnú nevýhodu predovšetkým z ekonomického hľadiska a má vplyv aj na kvalitu života obyvateľov.

Nedobudovanie dopravnej infraštruktúry spôsobí zaostávanie regiónu a nevhodný režim dopravy zvýši záťaž životného prostredia aj priamo v obci. Dopravná infraštruktúra a jej napojenosť na nadradené dopravné ťahy je bezprostredne podmieňujúcim faktorom alokácie firiem v obci alebo jej okolí. Vybudované cestné a železničné siete v regióne umožňujú približovať materiály, tovary i obyvateľstvo k rozvojovým pólom.

Na základe definícií jednotlivých kľúčových faktorov a disparít rozvoja bola vypracovaná strategická plánovacia matica pre určenie najperspektívnejších vektorov rozvoja.

Uvedené parametre na osiach predstavujú oblasti, ktoré sú vitálne pre rozvoj obce. Súčasný stav poukazuje na blízkosť obce k centráram rozvoja a kvalitné životné prostredie. Priemerné parametre dosahujú demografické parametre, parametre pre poľnohospodárstvo a priemysel v obci, ktorý je založený prevažne na malých a stredných podnikoch. Infraštruktúrna vybavenosť v obci vykazuje taktiež priemerné hodnoty, ktoré však sú čiastočne posilnené blízkosťou k inovačným a kohéznym pólom rastu. Napriek tomu je zreteľný ich rastový potenciál.

Podstatným faktorom rozvoja obce je životné prostredie regiónu. V súčasnej dobe je životné prostredie regiónu obce v dobrom stave, preto je potrebné ho udržať a chrániť, pretože je základom potrebným rozvoj ostatných parametrov.

3. Rozvojová stratégia

Rozvojová stratégia má nasledovné východiská:

- **rozvojové stratégie na vyššej úrovni** v štruktúre regionálneho rozvoja (NSRR 2007-2013, Národný strategický plán rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2007 - 2013, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja),
- **disperzná teória rozvoja**. NSRR 2007-2013 je budovaný na základe teórie pólov rozvoja, avšak pri koncipovaní PHSR a plánovaných aktivít bola zohľadnená aj Disperzná teória rozvoja, ktorá sa zameriava na celkový plošný rozvoj regiónu a jeho územia,
- **výsledky socio-ekonomickej analýzy**, SWOT analýza a analýzy kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja obce,
- **výsledky dotazníka** – pomocou neho majú byť do PHSR obce premietnuté potreby, názory a myšlienky o jej budúcom smerovaní z pohľadu obyvateľov,
- **určenie nevyhnutných potrieb**, ktoré vyplývajú z platnej legislatívy (napr. nové normy v oblasti ochrany Životného prostredia).

3.1. Ciele a priority

Globálnym cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bodíky je podporiť vyvážený rozvoj v obci prostredníctvom postupného zvyšovania jej konkurencieschopnosti. Strategickým cieľom obce je vytvorenie vhodného sociálne – trhového a trvalo-udržateľného prostredia, ktoré bude podporovať vlastné úsilie a výkony obyvateľov pri tvorbe pracovných príležitostí, bude založené na akceptácii vlastníckych práv jednotlivcov a povedie jednotlivcov k dobrovoľnej zodpovednosti o sociálne slabších a o životné prostredie. Jednotlivé prioritné oblasti s popisom cieľov sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Priority a ciele		
č.	Priorita	Cieľ
1	Podpora trvalo udržateľného rozvoja	Zabezpečiť stabilný rast ekonomickej aktivity v obci a jej okolí, ktorý je základom hospodársko-sociálneho postavenia jej občanov: - priemysel - cestovný ruch - ostatné služby - poľnohospodárstvo
2	Ochrana životného prostredia	Zachovať úctu k životnému prostrediu nielen na úrovni platných noriem v oblasti ochrany životného prostredia, ale hlavne zvyšovať povedomie obyvateľov, aby sami aktívne prispievali k ochrane svojho okolia.
3	Investície do občianskej infraštruktúry	Prispieť k skvalitneniu a dobudovaniu občianskej infraštruktúry v oblastiach ako sú technická, sociálna, zdravotná a kultúrna infraštruktúra. Súčasťou tejto priority je aj riešenie a zlepšovanie situácie v oblasti bývania.
4	Rozvoj občianskej spoločnosti	Cieľom je aktivizácia obyvateľstva formou kultúrnych a športových podujatí ako aj kontinuálne zvyšovanie participácie obyvateľov na daniach v obci.
5	Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov	Cieľom je skvalitnenie služieb poskytovaných na území obce ako aj zabezpečenie takých, ktoré v súčasnosti absentujú.

Výsledky ankety

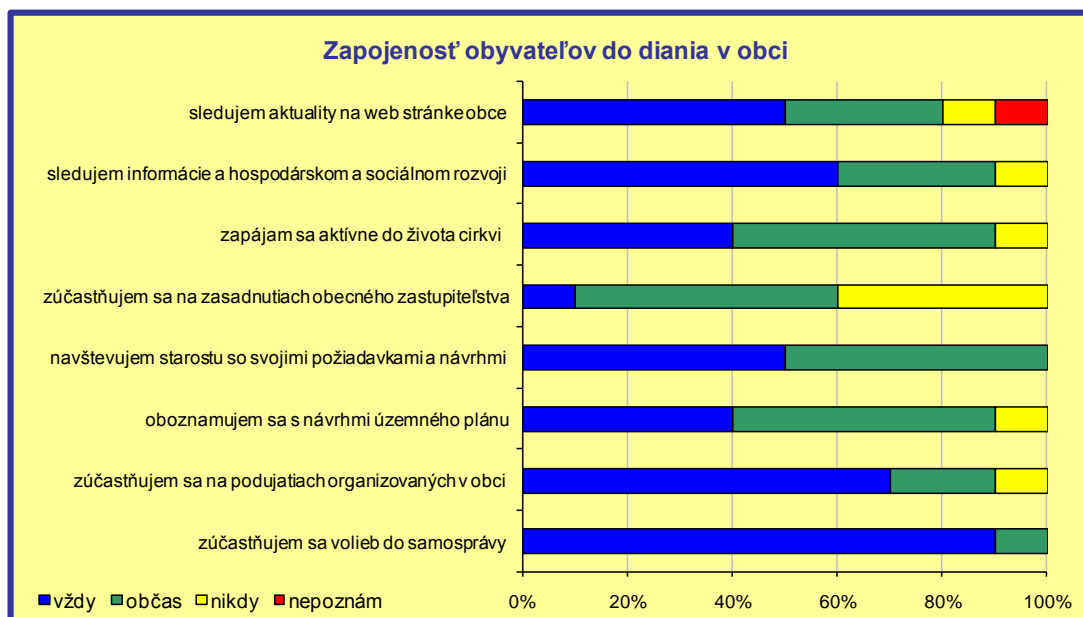

1-najhoršie, 5-najlepšie

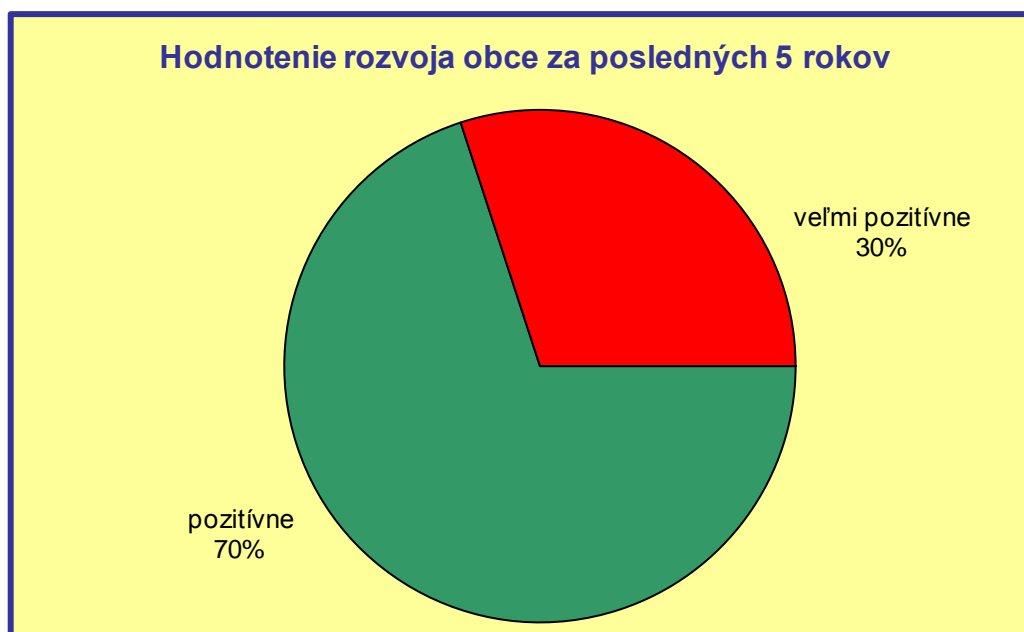
Časť dotazníka bola zameraná na určenie miery spokojnosti obyvateľov s jednotlivými faktormi kvality života v obci. Na základe ankety je možné identifikovať celkovú spokojnosť občanov, výrazne sú občania spokojní s úrovňou verejných priestranstiev, dostupnosťou kanalizácie a vodovodu, informovanosťou občanov aj s lekárskou starostlivosťou.

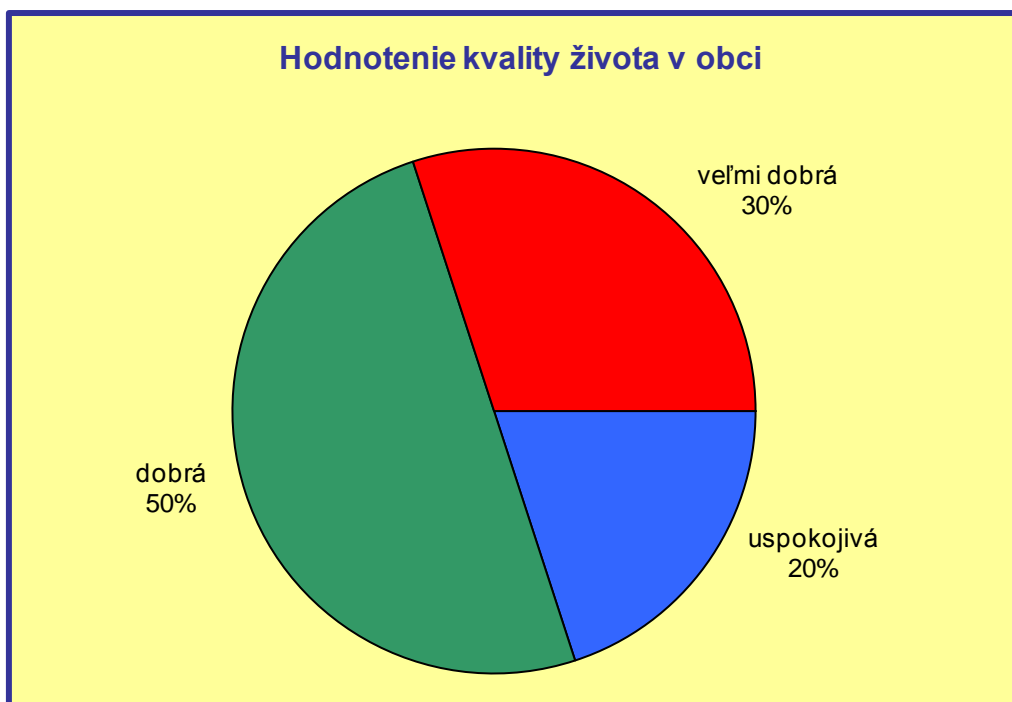
Z pohľadu priorít rozvoja obce z pohľadu obyvateľov jednoznačne dominuje priorita zlepšenia dopravy a zvýšenie pracovných príležitostí, Nasleduje priorita zlepšenia ponuky obchodov a služieb a zvýšenie dostupnosti bývania.

Z hľadiska hodnotenia zapojenosť obyvateľov do diania v obci vyplynulo, že väčšina zúčastnených občanov sa pravidelne v nejakej forme zapája do obecného života.

Z pohľadu hodnotenia rozvoja obce za posledných 5 rokov hodnotí 70% respondentov vývoj v obci za veľmi pozitívny a pozitívne ho hodnotí 70% respondentov. Negatívne ho nehodnotí žiaden z respondentov.

Pri hodnotení kvality života v obci vyplynulo, že 70% respondentov hodnotí kvalitu života za dobrú až uspokojivú. Celkove je potrebné poznamenať až 30% respondentov ohodnotilo kvalitu života v obci za veľmi dobrú.

Za najvýznamnejšie udalosti v obci za posledných 5 rokov považuje 22% respondentov Deň dôchodcov, 22% Deň detí a 22% obecné dni.

3.2. Opatrenia a aktivity

Opatrenia boli navrhnuté a budú realizované s cieľom komplexného zabezpečenia cieľov stanovených v časti 3.1. Ciele a priority a boli rozdelené podľa prioritných oblastí.

Sumár opatrení:

1. Opatrenie: Zabezpečenie stabilného rastu ekonomickej aktivity v obci a jej okolí

Cieľ opatrenia: Cieľom je zabezpečiť stabilný rast ekonomickej aktivity v obci a jej okolí, ktorý je základom hospodársko-sociálneho postavenia jej občanov: priemysel, cestovný ruch, služby, poľnohospodárstvo, ostatné.

Stručná charakteristika opatrenia: Pre zabezpečenie ekonomického rozvoja obce je nutné realizovať opatrenie, ktoré tento rozvoj podporí (pomocou aktivít), avšak realizácia opatrenia bude koncipovaná a komplexne zabezpečená so zreteľom na trvalú udržateľnosť.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

2. Opatrenie: Zabezpečenie ochrany životného prostredia a šetrného využívania prírodných zdrojov

Cieľ opatrenia: Cieľom je zachovať úctu k životnému prostrediu nielen na úrovni platných noriem v oblasti ochrany životného prostredia, ale hlavne zvyšovať povedomie obyvateľov, aby sami aktívne prispievali k ochrane svojho okolia a šetrne využívali prírodné zdroje.

Stručná charakteristika opatrenia: Zabezpečenie rozvoja, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ktoré neničia, ale zachovávajú životné prostredie so zreteľom na špecifické požiadavky a potreby obce a regiónu a vytvárajú synergický a komplementárny súlad s ostatnými opatreniami.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

3. Opatrenie: Komplexné budovanie, dobudovanie a modernizácia infraštruktúry obce

Cieľ opatrenia: Cieľom je prispieť k skvalitneniu a dobudovaniu občianskej infraštruktúry v oblastiach ako sú technická, sociálna, zdravotná a kultúrna infraštruktúra. Súčasťou tejto priority je aj riešenie a zlepšovanie situácie v oblasti bývania.

Stručná charakteristika opatrenia: Zabezpečenie potrebnej technickej infraštruktúry pre kontinuálne zvyšovanie a udržanie kvality života obyvateľstva a naplnenie jeho potrieb ako aj potrieb firiem sídliačich na území obce a využívajúcich uvedenú infraštruktúru.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

4. Opatrenie: Zvyšovanie participácie občanov na živote obce a jej ďalšom smerovaní

Cieľ opatrenia: Cieľom je aktivizácia obyvateľstva formou kultúrnych a športových podujatí ako aj kontinuálne zvyšovanie participácie obyvateľov na daniach v obci.

Stručná charakteristika opatrenia: Investície pre zabezpečenie a skvalitnenie demokratického systému riadenia obce smerom zdola nahor, za účasti všetkých občanov a zabezpečenie a posilnenie multikulturálnej spoločnosti založenej na odlišných základoch, kultúre a histórii, odbúravanie rasových a etnických predsudkov a posilnenia rodovej rovnoprávnosti a občianskej spolupatričnosti.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

5. **Opatrenie:** Skvalitňovanie a zabezpečenie služieb obyvateľstvu

Cieľ opatrenia: Cieľom je skvalitnenie služieb poskytovaných na území obce ako aj zabezpečenie takých, ktoré v súčasnosti absentujú.

Stručná charakteristika opatrenia: Investície pre skvalitnenie poskytovaných služieb obyvateľstvu so zameraním na znevýhodnené skupiny obyvateľstva, marginalizované skupiny a sociálne odkázaných občanov.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Sumár finančného zabezpečenia opatrení:

Opatrenie	Počet aktivít	suma na opatrenie v tis. Sk
Zabezpečenie stabilného rastu ekonomickej aktivity v obci a jej okolí	2	5 350
Zabezpečenie ochrany životného prostredia a šetrného využívania prírodných zdrojov	1	250
Komplexné budovanie, dobudovanie a modernizácia infraštruktúry obce	2	9 220
Zvyšovanie participácie občanov na živote obce a jej ďalšom smerovaní	1	2 080
Skvalitňovanie a zabezpečenie služieb obyvateľstvu	2	7 805

Vysvetlivky k údajom uvedeným v aktivitách:

Financovanie:

- *Náklady v tis. Sk:* Náklady na samotnú technickú realizáciu
- *Možnosti financovania:* možnosti získania financovania s uvedením potencionálneho zdroja
- *náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj. dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie):* finančné náklady, ktoré nie sú kalkulované v nákladoch na samotnú technickú dokumentáciu, ale sú pre realizáciu projektu nevyhnutné. Jedná sa o náklady zo strany obce, pri investíciách, pri ktorých je investor iný ako obec sa nekalkulujú.
- *Potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk:* súčet nákladov na samotnú technickú realizáciu projektu a nákladov na prípravu projektu. V prípade financovania projektov s využitím nenávratného finančného príspevku (alebo financovanie projektov súkromných investorov) je tu uvedená len suma, ktorú projekt vyžaduje prefinancovať zo strany obce.

Dopady:

Dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): sa udáva v hodnote za 1 kalendárny rok

1. Opatrenie: Zabezpečenie stabilného rastu ekonomickej aktivity v obci a jej okolí

Aktivita: Cestovný ruch - ubytovanie v súkromí
Popis: vytvorenie ubytovacích kapacít v rámci cestovného ruchu pre využitie potenciálu cestovného ruchu v regióne, v rámci Podpory činností v oblasti cestovného ruchu, PRV 2007-2013 pre fyzické osoby
prioritná oblasť: Podpora trvalo udržateľného rozvoja
Plánovaný rok realizácie: 2013
zodpovedný za realizáciu: súkr. Investori
dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3
Financovanie:
Náklady v tis. Sk: 5000
možnosti financovania: súkromní investori
náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 0
potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 0
Dopady:
dopad na zamestnanosť: nulový vplyv
dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný
dopad na kvalitu života: nulový

Aktivita: podpora rozvoja cestovného ruchu
Popis: podpora propagácie ubytovania v súkromí v rámci možností obce
prioritná oblasť: Podpora trvalo udržateľného rozvoja
Plánovaný rok realizácie: 2012 (podľa finančných možností v období: 2012-2013)
zodpovedný za realizáciu: obec
dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2
Financovanie:
Náklady v tis. Sk: 300
možnosti financovania: Národný strategický plán rozvoja vidieka SR,3.2. Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu
náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 50
potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 50
Dopady:
dopad na zamestnanosť: nulový vplyv
dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný
dopad na kvalitu života: nulový

2. Opatrenie: Zabezpečenie ochrany životného prostredia šetrného využívania prírodných zdrojov

Aktivita: ochrana životného prostredia
Popis: zlepšenie environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane komunikácie so zainteresovanými skupinami, publikácia propagačných a vzdelávacích materiálov, komunikácia v oblasti separovaného zberu odpadov
prioritná oblasť: Ochrana životného prostredia Plánovaný rok realizácie: 2011 zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 200 možnosti financovania: OP Životné prostredie - opatrenie 53 - informačné a propagačné aktivity náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 50 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 60
Dopady: dopad na zamestnanosť: nulový vplyv dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný dopad na kvalitu života: nulový

3. Opatrenie: Komplexné budovanie, dobudovanie a modernizácia infraštruktúry obce

Aktivita: rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov
Popis: rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci
prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2009) zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 1
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 8000 možnosti financovania: Národný strategický plán rozvoja vidieka SR, 3.4.2. Podopatrenie: Obnova a rozvoj obcí náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 370 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 370
Dopady: dopad na zamestnanosť: nulový vplyv dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný dopad na kvalitu života: nulový

Aktivita: revitalizácia parku
Popis: revitalizácia verejných priestranstiev parku
prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry
Plánovaný rok realizácie: 2009 (podľa finančných možností v období: 2008-2009)
zodpovedný za realizáciu: obec
dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2
Financovanie:
Náklady v tis. Sk: 800
možnosti financovania: Národný strategický plán rozvoja vidieka SR, 3.4.2. Podopatrenie: Obnova a rozvoj obcí
náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 50
potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 50
Dopady:
dopad na zamestnanosť: nulový vplyv
dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný
dopad na kvalitu života: nulový

4. Opatrenie: Zvyšovanie participácie občanov na živote obce a jej ďalšom smerovaní

Aktivita: rekonštrukcia kostola
Popis: rekonštrukcia rímsko-katolíckeho kostola a prístavba veže
prioritná oblasť: Rozvoj občianskej spoločnosti
Plánovaný rok realizácie: 2009 (podľa finančných možností v období: 2008-2009)
zodpovedný za realizáciu: obec
dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2
Financovanie:
Náklady v tis. Sk: 2000
možnosti financovania:
náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 80
potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 2080
Dopady:
dopad na zamestnanosť: nulový vplyv
dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný
dopad na kvalitu života: nulový

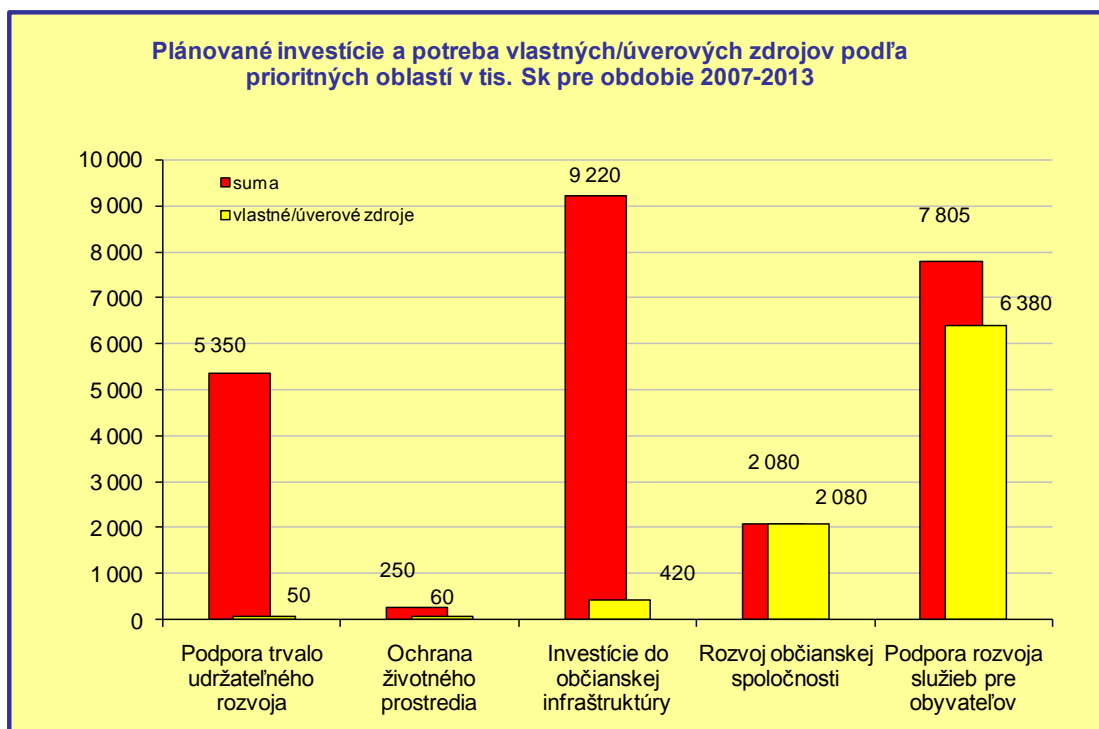
5. Opatrenie: Skvalitňovanie a zabezpečenie služieb obyvateľstvu

Aktivita: rekonštrukcia budovy bývalej školy
Popis: rekonštrukcia budovy bývalej školy na OcÚ a zdravotné stredisko
prioritná oblasť: Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2009) zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 1
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 6000 možnosti financovania: náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 240 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 6240
Dopady: dopad na zamestnanosť: nulový vplyv dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný dopad na kvalitu života: nulový

Aktivita: Informačný systém
Popis: vytvorenie informačného systému pre zlepšenie elektronickej komunikácie OcÚ s občanmi, investície do hardvérového a softvérového vybavenia OcÚ. Realizácia e-governmentu na úrovni samosprávy
prioritná oblasť: Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov Plánovaný rok realizácie: 2010 (podľa finančných možností v období: 2010-2012) zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 1500 možnosti financovania: OP informatizácia spoločnosti, Opatrenie 12 elektronizácia verejnej správy na regionálnej a miestnej úrovni náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 65 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 140
Dopady: dopad na zamestnanosť: nulový vplyv dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný dopad na kvalitu života: nulový

3.3. Opis rozvojovej stratégie

Samotná charakteristika rozvojovej stratégie vyplýva z piatich prioritných oblastí určených v kapitole 3.1.

Výška investícií bola kalkulovaná na základe prioritných oblastí a na základe strategickej plánovacej matice HDR. Určuje potrebu vlastných zdrojov podľa výšky investícií, ktoré boli definované ako determinujúce faktory rozvoja obce. Výška plánovaných investícií / nákladov pre jednotlivé prioritné oblasti závisí od viacerých faktorov:

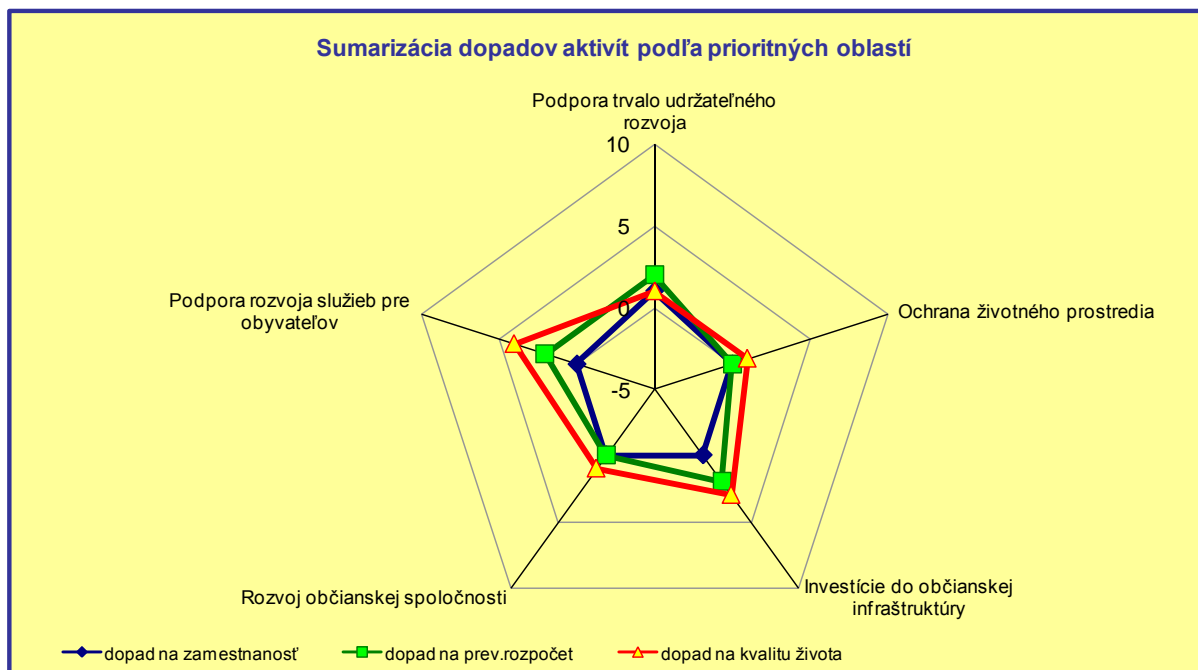
- investičná náročnosť aktivít – aktivity v oblasti občianskej infraštruktúry kladú najvyššie nároky na financovanie,
- miery využitia cudzích zdrojov a zapojenia partnerov – do aktivít v oblasti trvalo udržateľného rozvoja sa budú zapájať aj partneri, ktorí prevezmú veľkú časť financovania a tak spoluúčasť obce je nižšia,
- nižšia celková suma aktivít v peňažnom vyjadrení neznamená nižšiu prioritu týchto aktivít alebo zanedbávanie tejto oblasti – tieto aktivity sú jednoducho menej finančne náročné avšak získanie iných zdrojov je často ťažšie.

Definovanie rozvojovej stratégie obce nadväzuje na výsledky komplexných analýz a na SWOT analýzu, pričom sa snaží odstrániť alebo prinajmenšom zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja. Rozvoj obce je chápaný ako jej hospodársky rozvoj, predovšetkým ako hospodársky rast. Malo by ísť hlavne o taký rozvoj, ktorý neničí vlastnú surovinovú a ľudskú základňu, zachováva životné prostredie, teda o trvalo-udržateľný.

3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Medzi merateľné ukazovatele zaraďujeme aj výšku nákladov (náklady celkové, náklady na prípravu projektov a potrebu financovania z vlastných zdrojov) a merateľné sú aj dopady na zamestnanosť, prevádzkový rozpočet a kvalita života v obci.

Merateľné ukazovatele sú podrobne charakterizované v rámci kapitoly 3.2. Opatrenia a aktivity, v tejto časti preto uvádzame ich sumarizáciu:

Z uvedenej sumarizácie vyplýva, že:

- plánované aktivity v prioritnej oblasti Podpora trvalo udržateľného rozvoja budú mať najpozitívnejší vplyv na zamestnanosť,
- kvalitu života občanov najviac posilnia aktivity v prioritnej oblasti Investície do občianskej infraštruktúry a Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov,
- dopad na rozpočet obce je pozitívny.

Rozvojová stratégia obce vychádza predovšetkým zo silných stránok a maximálnom možnom využití príležitostí identifikovaných vo SWOT analýze a strategickú plánovacej matici.

4. Finančný plán

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja budú plynúť z nasledovných zdrojov:

- **rozpočet obce** je základným zdrojom financovania aktivít. Rozhodujúci podiel na príjmoch rozpočtov obcí budú mať v roku 2007 daňové príjmy. Z výnosov týchto daní musia obce a mestá zabezpečiť financovanie svojich originálnych pôsobností vrátane všetkých pôsobností presunutých a presúvaných z orgánov štátnej správy na obce v rámci pokračujúcej decentralizácie verejnej správy. Výnos dane z príjmov fyzických osôb sa odhaduje v sume 27 589 mil. Sk, čo je nárast oproti rozpočtu na rok 2005 o 4 089 mil. Sk, resp. o 2 589 tis. Sk (10,3%) oproti očakávanému skutočnému príjmu dane z príjmov fyzických osôb v roku 2005 vo výške 25 000 mil. Sk. Dotácie na prenesený výkon štátnej správy sa odhadujú v sume 15,05 mld. Sk. Výška voľných prostriedkov je však limitovaná a preto je vhodné prostriedky obecného rozpočtu použiť najmä na nasledovné:
 - **zabezpečiť prípravu projektov** – projektová dokumentácia, príprava žiadostí na čerpanie eurofondov a podobne,
 - **spolufinancovať europrojekty** – štandardne je nevyhnutné podieľať sa účasťou 5% na europrojektoch, avšak tento podiel môže byť vyšší, ak zoberieme do úvahy aj vedľajšie náklady projektov,
 - **financovanie bežných aktivít** – ide najmä o neinvestičné aktivity v oblasti služieb obyvateľom alebo podpore kultúrneho a športového života,
- **ostatné verejné zdroje**, najmä prostriedky ŠFRB sú vhodné na financovanie bytovej výstavby. Príležitosti na získanie nenávratnej finančného príspevku zo štátneho rozpočtu sú v značnej miere obmedzené.
- **súkromné zdroje** – je možné použiť najmä v projektoch, ktoré sú orientované na podporu podnikateľského prostredia a súkromný sektor z neho bude mať tiež osov,
- **štrukturálne fondy EÚ** – je možné použiť na financovanie mnohých projektov, avšak treba uvážiť ich zložitú a náročnú prípravu,
- **úverové zdroje** – úvery sú vhodné na riešenie akútnych investičných potrieb prípadne na financovanie aktivít s pozitívnym dopadom na rozpočet obce.

Analýza súčasného hospodárenia – rok 2006, Súvaha obce k 31.12.2006 (Skrátená forma):

tis. Sk		
neobežný majetok spolu	4 814	89,4%
dlhodobý nehmotný majetok		0,0%
dlhodobý hmotný majetok	4 814	89,4%
<i>pozemky</i>	0	0,0%
<i>umelecké diela a zbierky</i>	0	0,0%
<i>stavby</i>	2 315	43,0%
<i>stroje, prístroje a zariadenia</i>	46	0,9%
<i>dopravné zariadenia</i>	0	0,0%
<i>obstaranie HIM</i>	2 453	45,6%
<i>drobný dlh. hm. majetok</i>	0	0,0%
<i>ostatný HIM</i>	0	0,0%
dlhodobý finančný majetok	0	0,0%
obežný majetok	571	10,6%
<i>zásoby</i>	0	0,0%
<i>pohľadávky</i>	0	0,0%
<i>finančný majetok</i>	571	10,6%
rozpočtové účty, z toho:	0	0,0%
<i>prostriedky rozpočtového hospodárenia</i>	0	0,0%
majetok spolu	5 385	100,0%
vlastne zdroje	3 369	62,6%
<i>majetkove fondy</i>	4 815	89,4%
<i>finančné a peňažne fondy</i>	1 183	22,0%
<i>výsledok hospodárenia</i>	-2 629	-48,8%
zdroje krytia prostriedkov rozpočt.hosp.	0	0,0%
cudzíe zdroje	2 016	37,4%
<i>dlhodobé záväzky</i>	11	0,2%
<i>krátkodobé záväzky</i>	55	1,0%
<i>bankové úvery</i>	1 950	36,2%
<i>prechodné účty pasívne</i>	0	0,0%
pasíva celkom	5 385	100,0%

Majetok obce tvorí predovšetkým skupinou obstaranie HIM (2 453 tis. Sk, 45,6%) a skupinou stavby v celkovej hodnote 2 315 tis. Sk 43% majetku obce, ktorých účtovná amortizácia je 45,6%.

vybrané ukazovatele	
momentálna likvidita	516 tis. Sk
likvidita 1. Stupňa	516 tis. Sk
likvidita 2.stupňa	516 tis. Sk
likvidita 3.stupňa	516 tis. Sk
ukazovateľ zadlženosti	37,44%
miera zadlženosti	59,84%
úverová zaťaženosť	36,21%
miera opotrebenie stavieb	45,6%
miera opotrebenia zariadení a tech.	79,8%

Obec nemá problém priebežne a načas uhrádzať svoje záväzky. Likvidita 1., 2. a 3. stupňa poukazuje na dlhodobú stabilnú finančnú situáciu obce.

Obec má v súvislosti s prevádzkou vyrovnané záväzky a jej aktivity sú v súlade so zákonom NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

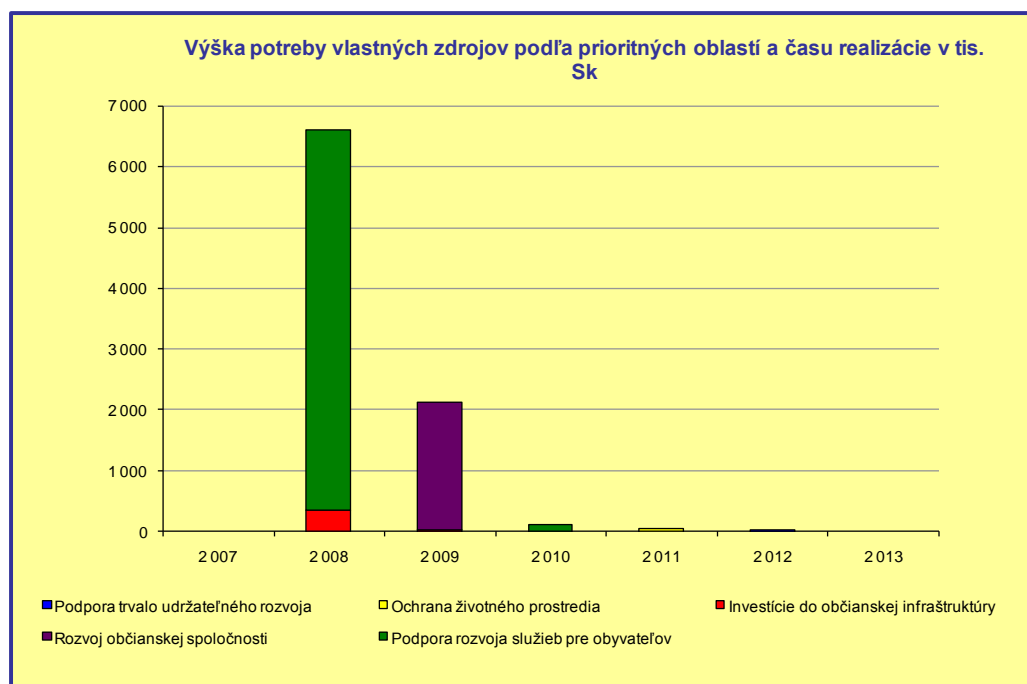
Pod likviditou rozumieme schopnosť podniku uhradiť včas svoje záväzky voči všetkým dodávateľom (veriteľom). Pod likvidnosťou aktív rozumieme schopnosť v čo najkratšom čase pretransformovať jednotlivé majetkové súčasti podniku na peňažné prostriedky, a to bez straty alebo bez podstatnej zľavy z ich účtovnej hodnoty.

Likvidita 1. stupňa vypovedá, aký podiel krátkodobých dlhov môže subjekt k určitému dňu (v závislosti od toho, z ktorého dňa sú pre analýzu poskytované údaje) vyplatiť v hotovosti. Za optimálny sa považuje pomer od 0,20 do 0,60.

Likvidita 2. stupňa vypovedá o tom, ako je subjekt schopný zaplatiť krátkodobé dlhy bez predaja zásob. Zásoby môžu byť ovplyvnené ich likvidnosťou. Tento ukazovateľ je pre posúdenie likvidity veľmi dôležitý. V zásade platí, že hodnota ukazovateľa by sa mala pohybovať od 1,00 do 1,50. Ak je hodnota menšia ako 1,00, subjekt musí rátať s tým, že na zaplatenie záväzkov bude musieť likvidovať zásoby. Ak je hodnota vyššia ako 1,00, tak po úhrade krátkodobých záväzkov má ešte rezervu (napr. ak bežná likvidita je 1,25, táto rezerva predstavuje 25 %).

Likvidita 3. stupňa udáva podiel krátkodobých dlhov na financovaní obežného majetku. Čím je likvidita 3. stupňa väčšia, tým je väčší podiel financovania krátkodobého majetku dlhodobými zdrojmi, čo znižuje riziko platobnej neschopnosti pre prípad, že sa nepodarí premeniť časť nepeňažného obežného majetku na peňažné prostriedky. Hodnota ukazovateľa nemá byť menšia ako 1,50, optimum je 2,00 a za maximálnu hodnotu je považovaný pomer 2,50.

Plánované aktivity boli posudzované z finančného hľadiska pre posúdenie súladu investičných aktivít a ich rozpočtov so zákonom NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

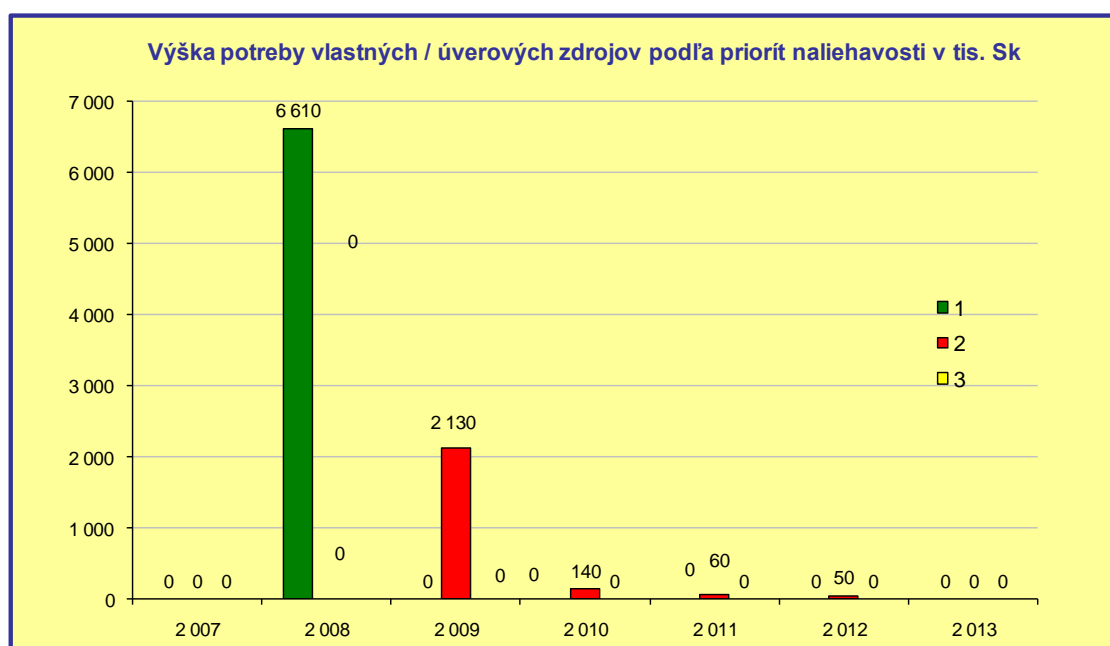
Tabuľka predstavuje potrebu vlastných zdrojov v jednotlivých rokoch realizácie aktivít plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. V prvých rokoch bude obec realizovať hlavne investície

zamerané na občiansku infraštruktúru, ochranu životného prostredia a trvalo udržateľný rozvoj, ktoré sú zásadné pre rozvoj obce a príchod investorov.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja predpokladá vyššie investície v prvých rokoch, nakoľko sa počíta aj s úverovým financovaním s následným splácaním v ďalších rokoch.

Nasledujúca tabuľka predstavuje alternatívne možnosti investícií v závislosti od možnosti získania financovania rozvojových projektov obce:

- **Priorita č.1 – najvyššia priorita.** Uvedené investície budú realizované bezpodmienečne, pretože sú najnaliehavejšie a najakútnejšie z hľadiska rozvoja obce. Uvedené investície budú realizované bez ohľadu na to, či obec získa financovanie pre uvedené aktivity zo zdrojov EÚ.
- **Priorita č. 2 – stredná priorita.** Uvedené investície budú realizované v prípade, že obec získa prostriedky na realizáciu aktivít z prostriedkov EÚ. V prípade nezískania uvedených prostriedkov, budú investície odložené do času, pokiaľ nebude zaistené financovanie.
- **Priorita č.3 – najnižšia priorita.** Prevažne projekty menšieho rozsahu a finančnej náročnosti, ktoré je možné realizovať vlastnými zdrojmi, ale nemali by ohroziť aktivity s vyššou prioritou.

Z hľadiska potrieb rozvoja obce je dôležité zabezpečiť aj participáciu súkromných zdrojov na jednotlivých projektoch. Preto obec bude realizovať aktivity pre vytvorenie priaznivého investičného prostredia v obci (viď. kapitolu 3.2.)

4.1. Rozdelenie financií na programovacie obdobie

Plánované čerpanie zdrojov bolo uvedené v časti 3.2 ku každej aktivite samostatne. Na tomto mieste uvádzame sumarizáciu čerpania jednotlivých zdrojov.

Rozdelenie financií na programovacie obdobie									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2007									
2008	14 610	14 610	6 000	8 610	2 000		6 610		
2009	2 930	2 930	600	2 330	200		2 130		
2010	1 565	1 565	1 069	496	356		140		
2011	250	250	143	108	48		60		
2012	350	350	225	125	75		50		
2013	5 000							5 000	
Spolu	24 705	19 705	8 036	11 436	2 556		8 880	5 000	

údaje sú v tis. Sk

4.2. Rozdelenie financií na priority a opatrenia

Dole uvedená tabuľka uvádza súhrn čerpania zdrojov podľa jednotlivých prioritných oblastí.

Rozdelenie financií na priority a opatrenia									
prioritná oblasť	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
1	5 350	350	225	125	75		50	5 000	
2	250	250	143	108	48		60		
3	9 220	9 220	6 600	2 620	2 200		420		
4	2 080	2 080		2 080			2 080		
5	7 805	7 805	1 069	6 736	356		6 380		
Spolu	24 705	19 705	8 036	11 669	2 679		8 990	5 000	

údaje sú v tis. Sk

5. Zabezpečenie realizácie

PHSR je potrebné podrobiť každoročnému posúdeniu v odborných komisiách a tak aktualizovať plán aktivít na nasledujúci rok. PHSR je živý dokument, ktorý je potrebné aktualizovať a upravovať podľa akútnych potrieb či možností financovania.

Strategické plánovanie podpory rozvoja obce je charakteristické najmä:

- orientáciou podpory na dosiahnuté efekty,
- hierarchickým usporiadaním cieľov,
- riadením na základe procesov,
- permanentným monitorovaním a vyhodnocovaním efektov,
- permanentným učením sa a inováciou,
- rozvíjaním partnerstiev,
- zodpovednosťou voči verejnosti.

Na základe poznatkov o efektívnosti a účinnosti vynaložených nákladov sa budú iniciovať inovačné zlepšenia v rámci stanovovania cieľov v obci. Informácie o účinnosti a efektívnosti vynakladaných prostriedkov sú nenahraditeľným zdrojom permanentného rozširovania poznatkov v oblasti podpory rozvoja obce.

5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Zabezpečenie realizácie a naplnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

V časti 3.2 je uvedený subjekt zodpovedný za realizáciu každej aktivity. Väčšina aktivít je v pôsobnosti obce. Nakoľko sú tieto aktivity rozsiahle a náročné, je potrebné určiť konkrétne osoby či komisie v orgánoch obce, ktoré budú tieto aktivity riadiť a koordinovať. V pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja neurčujeme konkrétne mená či posty, nakoľko takéto rozhodnutia je potrebné robiť operatívne.

Je však možné rámcovo určiť kompetencie jednotlivých orgánov obce. Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce. Zastupiteľstvo obce je najvyšší orgán na čele so starostom, má politickú a riadiacu zodpovednosť za plnenie celého programu rozvoja obce.

Obecné zastupiteľstvo prijíma rozhodnutia o postupe realizácie programu, ustanovuje riadiacu skupinu alebo osobu, ktorá bude poverená riadením procesu, schvaľuje návrhy a projekty rozvoja, dojednáva partnerské vzťahy, hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu a zabezpečuje jeho realizáciu a rozhoduje o zmenách.

Zastupiteľstvo spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce. Realizácia programu je vykonávaná na základe projektov. Na realizácii programu sa budú podieľať odborníci a partneri, nakoľko účinnosť plnenia programu je možné zvýšiť len na základe partnerstiev. Okrem podnikateľskej sféry sú vhodnými partnermi, subjekty so skúsenosťami vo sfére čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je najvhodnejšia prostredníctvom implementačných projektov, ktoré môže obec realizovať sama alebo v

spolupráci s externými poradenskými organizáciami. Úlohou implementačného projektu je zaviesť dané opatrenie do praxe a ďalej vykonať potrebné opatrenia, aby sa pokračovalo v práci navrhnutým smerom, alebo priamo zrealizovať opatrenie do jeho úspešného naplnenia cieľov a dosiahnutia programovaného výsledku a stavu.

Organizačné opatrenia špecifikujú nástroje, ktorými bude zabezpečené napĺňanie vytýčených strategických cieľov a zámerov v PHSR a nástroje, akými sa strategický dokument dopĺňa a aktualizuje. Je potrebné zabezpečiť inštitucionálne zabezpečenie implementácie konkretizovaných zámerov v jednotlivých oblastiach rozvoja obce. Inštitucionálne hľadisko poskytne informáciu o tom, kto bude realizovať naplnenie vytýčených cieľov a kto ponese zodpovednosť za ich dosiahnutie a splnenie. Zodpovednosť je konkretizovaná v rámci každého jedného plánovaného projektu v obci.

5.2. Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie napĺňania cieľov stanovených v PHSR,
- každoročné spracovanie plánu aktivít na nasledujúce obdobie,
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení,
- vyhodnotenie dopadov aktivít na občanov dotazníkovou formou a porovnanie s počiatočnými preferenciami občanov pri zostavovaní PHSR.

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh. Znamená sledovanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Po implementácii bude pracovná skupina plniť aj funkciu monitorovania a hodnotenia. Konkrétne pôjde o sledovanie vývoja, smerovania a zmien vonkajších podmienok v obci, požiadaviek obyvateľov, ako aj požiadavky ďalších cieľových skupín (návštevníkov, investorov a podnikateľov). V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o realizovaných projektoch. Na základe výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov.

Cieľom monitorovania pracovnými skupinami bude zabezpečiť konzistentné a pravidelné informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu sú kvantitatívne ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období.

Spôsob práce pracovnej skupiny uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie vyplynie zo samotného charakteru projektu.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa

transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny. Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie. Plní funkciu spätnej väzby. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktoré mu poskytujú nevyhnutné informácie.

5.3. Harmonogram realizácie

Každá aktivita má v časti 3.2 určený predpokladaný termín realizácie. Dolu uvedená tabuľka sumarizuje harmonogram podľa jednotlivých prioritných oblastí.

Harmonogram realizácie podľa priorit							
oblasť / rok	2 007	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013
Podpora trvalo udržateľného rozvoja							
Ochrana životného prostredia							
Investície do občianskej infraštruktúry							
Rozvoj občianskej spoločnosti							
Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov							

Časový harmonogram nie je záväzný a bude priebežne aktualizovaný na základe finančnej situácie a rozpočtu obce.

6. Záver

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spracovaný na báze viacerých dokumentov a v súlade s príslušnými zákonnými predpismi. Časť PHSR je zameraná na komplexnú analýzu v oblastiach ako demografia, nezamestnanosť, hospodársku oblasť, sociálna a technická infraštruktúra a iné oblasti, ktoré popisujú a analyzujú súčasný stav v obci, ktorý je detailnejšie rozpracovaný vo SWOT analýze popisujúcej silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia. PHSR je dôležitým strategickým, systémovým a koncepčným dokumentom pre zabezpečovanie zásadných aktivít rozvoja v zmysle definovaných cieľov, priorít, opatrení a financovania. Vzhľadom na súčasné postavenie regionálneho rozvoja v rámci Slovenskej republiky, ktorý nevytvára priame nástroje podpory v regiónoch (VÚC), je dokument PHSR účelovo a explicitne zameraný na ciele a priority rozvoja kraja pod. a Národného Strategického plánu rozvoja vidieka SR so zameraním na roky 2007 - 2013. Sleduje sa tým najmä možnosť využívania nástrojov pomoci EÚ, to znamená využitie štrukturálnych fondov a kohézneho fondu. Vykonateľnosť PHSR bude závislá od mnohých faktorov, predovšetkým od schopnosti zainteresovaných subjektov vypracovávať a predkladať príslušným ústredným riadiacim orgánom a ich sprostredkujúcim implementačným agentúram také projekty, ktoré budú konkurencieschopné. Veľký význam pre realizovanie jednotlivých opatrení a aktivít definovaných v PHSR bude mať úroveň riadenia a koordinácie celého procesu prípravy projektov a ich presadzovania na národnej úrovni. Program je potrebné hodnotiť ako dokument otvorený, ktorý môžu orgány obce priebežne doplňovať o nové aktivity, respektíve vypúšťať tie opatrenia, ktorých realizácia nie je v možnostiach obce.

Nástrojom pre naplnenie úloh vyplývajúcich z Národného plánu regionálneho rozvoja SR je PHSR ako základný programovací dokument pre uskutočňovanie regionálnej politiky, ako aj základný rámec pre budúce projekty v oblasti znižovania regionálnych disparít. Program zároveň odráža aj nový spôsob spolupráce s EÚ založenej na princípoch partnerstva, otvorenosti, subsidiarity a hospodárskej a sociálnej súdržnosti na úseku regionálneho rozvoja. Hlavnou myšlienkou tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť spoločnosti, najmä vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja.